

Hiigelkahvel rändas Mulgimaale

20. mail andis regionaalminister Madis Kallas Mulgimaale üle suure rändkahvli. Mulgimaa on Eesti toidupiirkond 2023 ja rändkahvel on toidupiirkonna sümboliks. Mulgimaa on järjekorras kaheksas piirkond, võttes tiitli üle Järvamaalt.

Mulkide kombe kohaselt avati toidupiirkonna aasta suure peoga, mis toimus Abja-Paluoja keskvaljakul. Kohal olid toidu tootjad ja ettevõtjad üle Mulgimaa, lapsi lõbustasid mängujuht, maskotid ning taluloomad-linnud. Laval mängisid lõõtsakuningas Rasmus Kadaja, noorte folkansambel Folkista ning Abja muusikakooli noored, silmailu pakkusid rahvatantsurühm Tantsurõõm ja Turel. Pärast jätkus pidu Öisu mõisas, kus mulgipärast gurmee-lõunat pakkus MTÜ Mulgimaa Kogukonnaköök eesotsas Evelyn Tammega.

Madis Kallas ütles rändkahvli üle andes, et toidupiirkonna tiitel on ühelt poolt tunnustus juba tehtud töö eest toidukultuuri edendamisel,

Regionaalminister Madis Kallas (vasakult) andis kahvli üle Mulgimaa valitsejatele. Vasakult teine Mulgi vallavanem Imre Jugomäe, Tõrva vallavanem Helen Elias, Viljandi vallavanem Alar Karu, Mulgi vanem Kalle Vister ja toidupiirkonna projektijuht Leana Liivson.

aga samal ajal ka võimalus senisest veelgi hoogsamalt oma piirkonna elu arendada.

„Armsad mulgid, see on teie võimalus rääkida üheskoos Mulgimaa toidu lugu, tuua esile oma vanu häid traditsioonilisi toite ning luua uusi ja innovaatilisi maitseid, mille kaudu oma piirkonda tutvustada.“

„Meil on hea meel, et seekord pälvis toidupiirkonna tiitli just Mulgimaa. Soovime aasta jooksul koostöös esile tõsta ja näidata seda, mis teeb Mulgimaa toidu eriliseks. Ühtlasi loodame, et siinsed kohalikud ja autentsed maitseid meelitavad piirkonda külastama turiste nii lähedalt kui kaugemalt,“ ütles toidupiirkonna projekti-

juht Leana Liivson.

Avasündmus on möödas ja nüüd ootab ees maitseterohke aasta. Esile tuuakse nii traditsioonilist mulgi sööki kui ka uusi tegijaid ja põnevaid maitseid, kogutakse põnevaid retsepte ja ideid, toimuvad festivalid, töötoad ja infopäevad. Juba suvel ootavad teid kodukohvikud Mulgi, Tõrva ja Viljandi vallas.

Hoia Toidupiirkonna tegemistel silm peal facebook.com/toidupiirkondMulgimaa, Instagramis @visitmulgimaa ja www.mulgimaa.ee lehel.

Toidupiirkonda valib Maaeluministeerium, 2023. aasta toidupiirkonna projekti viib ellu MTÜ Mulgimaa Arenduskoda koostöös MTÜ Mulgi Kultuuri Instituudiga.

Haritava maa hind jätkas mullu kasvu

Maa-ameti andmetel tehti 2022. aastal haritava maaga 1452 ostu-müügitingut, mida on viiendiku võrra vähem kui aasta varem. Samas tehingute koguväärtus jätkas kasvu ja oli 110,1 miljonit eurot, käive suurenes 2021. aastaga võrreldes poole miljoni euro võrra.

Jätkub trend, kus haritava maa turg koonduv juriidiliste isikute kätte. Tehinguaktiivsuse poolest paistavad silma Harju, Pärnu, Lääne-Viru ja Viljandi maakond, kus tehti vastavalt 209, 130, 124 ja 117 tehingut. Haritava maa hektari mediaanhind oli 2022. aastal 5306 eurot ja aastane hinnakasv 25%.

JOHANNES NÕUPUU,
Maaameti kinnisvara hindamise osakonna peaspetsialist

Karksi-Nuia lasteaed sai talgukorras uuele õuealale värvilise piirde

Juba paar nädalat kaunistab Karksi-Nuia peatänavat värviline aed. Just selline rõõmus ja lapselik. Ühtlasi on see märk tugevast kogukonnast ja tegusatest lastevanematest.

Kui eelmise aasta lõpus sai lasteaed endale uue õueala, siis võisime rõõmustada. Praegune ala oligi kitsaks jäänud ning jooksmiseks pole lastel kunagi ruumi liiga palju. Kevadisel hoolekogu kokusaamisel aga selgus, et vallal on sel aastal eelarvega kitsas ning uuele õuealale aia ümber ehitamiseks raha ei jagu. Tundus vale jätta uus mänguplats lihtsalt aastaks seisma, sest ilma aiata poleks see turva-

line. Võtsime hoolekoguga nõuks talgute korras ise õuealale uus aed ümber ehitada.

Asusime otsima toetajaid, kes aitaksid värvi ja materjalidega ning lasteaia personal oli valmis enda peale võtma lastehoiu ja kõhutäite. Ehituse sättisime 6. maiks, kui toimus ühtlasi „Teeme ära“ talgupäev.

Samal ajal, kui Eestimaa eripaigus nähti vaeva, et ümbrus oleks puhtam ja parem, oli ka lasteaia õu täitumas teotahelise seltskonnaga, et korrastada õueala ning ehitada uus aed. Ühed värvisid lippe, samal ajal kui teised paigaldasid puitpõõnasid ja tegid vajalikud loodimised. Palju

tööd tehti ära ka mujal õuealal. Lapsed oli hoitud ja kõht head-paremat täis. Lõunalaud oli lausa lookas kõiksugu maitsevatest toitudest. Ent tööd jätkus ka pärastlõunaks ning kui aed sai valmis, võisime uhkust tunda, kuna meie arust nägi see tõeliselt ilus välja.

Samal päeval sai otsustatud, et püüame ka vaheaia ehitamisega ise hakka-ma saada, et lapsed naabri õuele ei lipsaks. Mai keskel tulimegi uuesti kokku ja ühe nädalavahe-tusega sai ümbertõstetud vana aed ning paigaldatud uus, puuduolev osa. Samuti sai mullaga täidetud endise sissesõidutee ava aia all.

Täname kogu südamest

Talgulised uue aia ees.

FOTO: ERAKOGU

Roots Timberit, kes toetas meid vajaliku puidumaterjaliga, Nuia PMTd, kes aitas värvide soetamisel ning Heini Hulkkot, tänu kellele sai aed värvilised triibud. Koormatäie mul-

laga sõitis kohale Kaarel Saaremets, ning Are Jänes aitas oma masinatega tõsta välja vanad postid ning puurida uued vaheaia augud.

Ja muidugi kõige suurem

tänu läheb kõigile lastevanematele, kes selle kohati pöörase mõttega kaasa tulid, korraldada aitasid ja ehitamisel käed külge panid.

HEIDI ÖÖVEL

VALLAVANEMA VEERG

Viimastel aastatel on palju arutatud erinevatel teemadel, mis puudutavad kohalike omavalitsuste võimekust oma ülesandeid täita. Sellest tulenevalt plaanib vastne valitsus suurendada kohalike omavalitsuste finantsautonoomiat. Muuhulgas on kavas anda omavalitsusele laiem otsustusõigus maamaksuga seonduva üle ning muuta linnade ja valdade rahastusvalemit. See on samm õiges suunas, kuid sisult on tegemist pigem kosmeetiliste muudatustega, mis tegelikule probleemile lahendust ei paku.

Praegu kehtiva seaduse järgi laekub kohalikele omavalitsustele 11,96 protsenti residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust, välja arvatud pensionitulu. Tulumaksuseadusest tulenevalt eraldatakse alates 2024. aastast KOVidele ka 1,88 protsenti residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist. Seda laekuvat tulumaksu protsenti on kavas aga suurendada üldistelt tuludelt laekuva protsendi vähendamise arvelt. Lühidalt tähendab muudatus seda, et jõukamad omavalitsused selle otsusega oma tulevaste tulude kasvus kaotavad ja eakama elanikkonnaga mõnevõrra võivad. Nende planeeritud muudatuste prognoositud mõju Mulgi vallale on suurusjärgus 120 000 eurot ehk +1,3%. Võrdluseks võime võtta, et käesoleval aastal ainuüksi euribori tõusust tulenevalt suureneb meie kulurida pea 160 000 eurot. Rahandusministeeriumi 2023. aasta kevadine majandusprognoos sõnastab järgmiselt: „Kohalike omavalitsuste finantsseis käesoleval aastal keskmiselt jätkuvalt halveneb. Kui 2021 ja 2022 oli selle põhjuseks kulude oluliselt kiirem kasv võrreldes tuludega, siis käesoleval aastal avaldab mõju intressikulude kiire tõus ning alla jätkusuutlikkuse taseme põhitegevuse tuleml“. See näitab, et teemaga tuleb tõsiselt tegeleda ja anname selleks läbi Linnade ja Valdade Liidu ka oma sisendi.

Kätte jõudnud suveajale aga jagub kindlasti hulgaliselt põnevat tegemist ja avastamist nii koduvallas kui kauge- mal. Alanud on ka rõõmus ja elev lõpetamiste aeg, mis märgib haridusteel ühe etapi läbimist. Järge on ootamas tundedüllased suve-, kodukandi-, ja kihelkonnapäevad ning festivalid.

Soovin kõigile meeleolukat ja päikselist suve!

IMRE JUGOMÄE

REPLIK

Tulge, lähme tantsupeole!

Juuni lõpus algavad noorte laulu- ja tantsupeo proovid. Noored sõidavad üle Eesti bussidega pealinna kokku, Tallinna suurematel platsidel käivad erinevate liikide proovid ja lauluväljak on sagimist täis.

Meie oleme uhkelt esindatud. Mulgi vallast valmistusid peaks ette 11 rühma ja koori ning ühtekokku esindab meid üle 100 noore mulgi, mis moodustab umbes 10 protsenti kogu Viljandimaalt peole pääsejatest.

Aitäh nende tublidele juhendajatele, kes juba üle aasta on repertuaari õpetanud, sammud selgeks teinud, sirutusi silunud ja aitäh sulle lapsevanem, et elad kaasa, sõidad kaasa ja oled olemas.

Hea Mulgi valla elanik, kui saad, siis mine ka peole, vaata telekast ja tunne uhkust meie tublide laste üle.

Loe edasi lk 10

MULGI VALLA LEHT

MULGI SONA

Väljaandja: Mulgi Vallavalitsus
Lehe pani kokku Mae Rae, mae@mulgivald.ee
• Küllendaja: Merike Kask
• Trükk: Vali Press OÜ
• Tiraaž: 3700
• Otsepost Mulgi vallas: Omniva
Leht ilmub kord kuus (välja arvatud augustis).

Juulikuu lehe kaastööde esitamise tähtaeg on 16. juuni.
Info tellimise, reklaamide ja kaastööde kohta:
mulgivald.ee/ajaleht

Avaldatud artiklite ja teadete sisulise korrektsuse eest vastutavad autorid.
Toimetusel on avaldamisel õigus kaastööd vajadusel lühendada ja redigeerida.

Ennetustöö on Mulgi valla haridus- ja sotsiaalvaldkonna uus eesmärk

Mis on ennetustöö?

Ennetust saab defineerida kui tegevust, mille eesmärk on millegi ära hoidmine. Ennetuse eesmärk on toetada kogu elanikkonna arengut, toimetulekut ja heaolu.

Ennetustöö aitab ära hoida erinevate probleemide tekkimist, toetades nende võimalikult varast märkamist ja abivõimaluste pakumist.

Mulgi vald korraldab koostöös Margus Sassiga politsei- ja piirivalveametist ning Viljandi Haigla sõltuvushaigete ravi ja rehabilitatsioonikesku-

se juhi Rita Kerdmanniga vestlusringid teemal: „Kuidas ära tunda narkoaineid ja kuidas käituda, kui leiad?“.

Vestlusringid toimuvad Karksi-Nuia noortekeskuses, Abja-Paluoja noortekeskuses, Halliste ja Mõisaküla rahvamajades.

Vestlusringid olid põnevad ja väga informatsioonirohked. Täname Margust, Ritat ja kõiki kuulajaid!

8. mail toimus vestlusring vanemluskogemusest. Vestlusringi juhtis Kerli Kivisild ning vesteldi emotsioonide ja süütunde teemadel. Esmane vastu-

tus lapse õiguste ja heaolu tagamises on lapse vanematel. Kui lapse vanematel ja perel on hea, siis on ka lapsel hea.

Vanemlusega võivad tekkida erinevad tunded ja see on täiesti normaalne. Oluline on, et me nende tunnetega oskaksime vajadusel tegeleda.

Suure valiku nõuandeid, lõbusaid teste ning informatsiooni on leitav Tark Vanem kodulehel. Vaimse tervise abi ja palju muud põnevat on leitav peasisi.ee lehel. Aitäh põneva ja sisuka kohtumise eest!

Teeme haridusspetsialist Reelika Liivakuga ning erinevate asutustega koostööd, et jagada vajalikku informatsiooni meie inimestele, et korraldada erinevaid üritusi, mis aitaksid probleeme märgata, neid lahendada ja ennetada ning seeläbi panustada kogukonna heaolusse.

Ka teie saate meid ennetustöös aidata – kui teil on ideid, mida võiks korraldada või keda kutsuda mingil konkreetsel teemal vestlema, andke julgelt teada.

LIANA ANDRUŠKO

sotsiaalnõunik

Peedu Noortelaager 25.–30.06.2023

Enam ei ole kaua oodata, kui suvi on jälle varsti käes ning suvine laager on iga lapse unistus. Teie laps on oodatud ja teretunud Lõuna-Eesti suvelaagrisse, mis asub Tõrva külje all, Valgamaal.

Järgneval suvel täitub Peedu laageril 26. tegutsemisaasta. Just niipalju aastaid on korraldatud igasüüsi laagrit lastele, mis on menukas ja haaravate üritustega sisustatud. Abilisteks kasvatajatena rakendatakse tihtipeale noorsootöö eriala üliõpilasi,

kelle aktiivne ja rõõmsameelne tegutsemine aitab teie lapse suve meelde jäävaks ja huvitavaks muuta. Lapse nädalane eemalolek kodust annab nii teile, kui teie lapsele energia, mis kindlasti kulub sügisel uue õppeaasta alguses ära. Kõigile osavõtjatele pakutakse kolm korda päevas sooja söögina tervislikku toitu ja igapäevased ujumised on karastamise üks osa. Ühes emotsionaalselt positiivses laagris on sõbralikult koos tegutsemised, lõkkeõhtu, sportlikud üritused, playbooks, aarde-

jaht ja kõik muu, mida teie laps Peedu laagris leida võib.

Lisainformatsioon Peedu Noortelaagri kodulehel.

Koha saamise kindlustamiseks on vajalik täita avaldus piirkonna sotsiaaltööspsialisti juures.

Laagri kohamaks 2023. a on 105 eurot.

Mulgi vald organiseerib lastele tasuta transporti bussiga laagrisse ning tagasi täiskasvanud saatjaga. Kellaajad täpsustatakse lapsevanematele vähemalt viis päeva enne laagrisse sõitu.

LIANA ANDRUŠKO

sotsiaalnõunik

Vähekindlustatud ja suurperedel on võimalik taotleda kohamaksu osalist kompenseerimist Mulgi valla poolt. Selleks on vajalik pöörduda oma piirkonna sotsiaaltööspsialisti poole.

Teeme ära: miks peab keldritest üleliigse kola välja viskama?

Teeme Ära talgupäeva üheks fookuseks oli tänavu keldrite koristamine. Koostöös päästeametiga rõhutati, et keldrist tuleks ebavajalik kola välja visata ning seda võiks vajadusel kasutada ka varjumiskohana. Vähenähtis pole ka tuleohutus ning kohe selgitame, miks see nii on.

Kiirendab tule ja suitsu levikut

Päästeameti ohutusjärelevalve osakonna tuleohutusjärelevalve ekspert Heikki Rajalo ütles, et sageli ladustatakse keldrites põlevmaterjale, aga seal on ka palju elektrijuhtmeid ja erinevaid seadmeid.

“See kõik kiirendab tuleõnnetuse korral tule ja suitsu levikut nii keldris kui ka evakuatsioonitrepikojas,” sõnas ta. “Kuna keldris regulaarset inimtegevust ei toimu, on oht, et tulekahju jääb varajases staadiumis avastamata. Seetõttu on vajalik hoida hoonete keldrid puhtad ja hästi ligipääsetavad.”

Rajalo toonitas, et kelder peab olema trepiko-

jast eraldatud tulekindla uksega. Kui see nii ei ole või hoitakse tuletõkkeust lahti, läheb tulekahju korral kogu trepikoda suitsu täis ning majast ei ole võimalik trepikoja kaudu evakueeruda.

Suureks probleemiks on elekter

2020.–2022. aastate tulekahjude statistika näitab, et elumajade keldrites on enim põlenguid alguse saanud elektrisüsteemidest. Näiteks said päästjad 2020. aasta mais väljakutse Harjumaale Vasalemma alevikku, kus põles kuuris asuv kivist kelder. Päästjad kustutasid tule ja ventileerisid keldri. Põleng sai alguse elektrijuhtmetest.

Keldri tulekahjude kustutamine on päästjate jaoks keerukas, kuna seal on palju põlevmaterjali ja temperatuurid tõusevad kõrgeks. Sellest tulenevalt on ka tulekoldeni keeruline jõuda.

Kelder kui suurepärane varjend

“Eluhoone kelder on ka esimene koht, kuhu kodus

Keldri korrastamise näpunäited

Kindlasti ei tasu keldris hoida kasutuskõlbmatuid asju, nagu näiteks vana katkist mööblit, kulunud rehve jms. Ehk siis seal võiks olla nii vähe kraami kui võimalik ja nii palju kui vajalik.

Päästeamet soovitab:

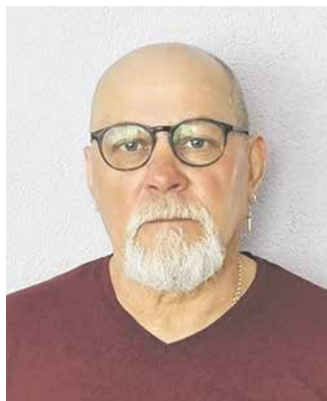
- Eemaldage keldrist kõik, mis võib takistada ligipääsu evakuatsiooniteedele.
- Paigaldage keldri tuletõkkeuksele sulgemisseade, mis kindlustab, et uks sulguks iga kasutaja järel automaatselt. Sulgur tagab, et tulekahju korral saab uks täita oma eesmärki – takistada tule ja suitsu levikut trepikotta.
- Likvideerige keldrist kõik põlevmaterjalid ja kasutud asjad.
- Puhastage kelder nii, et see oleks puhas ja ruumikas.

Huvi korral on päästeameti eksperdid valmis jagama ka nõuandeid, kuidas konkreetse hoone kelder ohutumaks ja turvalisemaks muuta. Samuti on võimalik saada soovitusi varjumiskoha sisseseadmiseks ja hädaolukorra varude komplekteerimiseks.

viibiv inimene saab ohu korral varjuda,” toonitas Rajalo. Selleks, et kelder saaks toimida esmase varjumispaigana, peaks see aga olema tehnilises mõttes korrastatud – prahist vaba ning piisava hulga kandvate vaheseintega, mis vähenda-

vad varisemise võimalust. Ideaalis võiks keldril olla mitu väljapääsu ning varjumise ajaks sobilikud tingimused ka suuremale hulgale inimestele. Keldrisse saab rajada ka oma majarahva jaoks esmaste varude hoiukoha.

Keskkonnaametnik ja süütud kuldnokad

VOLDEEMAR GISKE
sõltumatu volikogu liige

24. aprillil saeti maha Karksi-Nuia lasteaia juures suur kask, kus hukkus kuldnoka pesakond. Nii väidavad kohal olnud kohalikud naised. Järgmisel päeval pöördusid nad

minu poole viha ja pisaratega. Nad olid püüdnud seda saagimist takistada, aga käsk oli antud keskkonnaametniku poolt. Ütlesin, et kahjuks jäite hiljaks, puu ja pesa on läinud minevikku.

Tuletan meelde, et lindude pesitsemise aeg on 15. juunini ja sellel ajal loigatakse puid vaid äärmisel juhul, kui puu on ohtlik või kokkuvarisemise äärel.

Keskkonnaametniku teole tõmban paralleeli kunstnik Kazimir Malevitši kuulsa maaliga „Must ruut“, mis ütleb väga palju, kuid igatüks loeb ja vaatab seda omamoodi.

Mina, kallid lugejad, jätan teile valge lehe, mis räägib rohkem kui 1000 sõna.

Mahavõetud kask oli seest tühi ja ohtlik ümbekaudsetele liikujatele. FOTO: KARKSI VALLAHOOLDUS

VALLA KOMMENTAAR

Tegemist oli ohtliku puuga, mille mahavõtmisega ei saanud oodata. Puu oli ohtlik nii lastele kui ka lastevanematele, kes iga päev sealt mööda sõidavad või kõnnivad. Samuti kõikidele teistele vallakodanikele.

Töid tehti 17. aprillil, sest varem polnud ASilt livakivi võimalik saada töstukit. Vallahoolduse poolt tehtud piltidel ei ole näha linnupesa ega munakoori, samuti ei näinud Vallahoolduse töötajad ühtegi pesa puu mahavõtmisel. Küll on piltidelt näha, et puu oli seest täiesti pehkinud. Veel kaks kuud oodata, kui oleks saanud läbi lindude pesitusaeg, oleks olnud liiga ohtlik ja vastutustundetu.

Kui vallaelanikel on muresid või küsimusi selliste tööde osas, siis soovitame kodanikel oma küsimustega otse vallaametnike poole pöörduda.

MULGI VALLAVALITSUS

SAAME TUTTAVAKS

Juhtumikorraldaja Grethel Seegel

Alates 2. maist töötan Mulgi vallas juhtumikorraldajana projekti Noortegarantii Tugisüsteemi raames. Olen pärit siit samast Abja-Paluojaalt ning omandasin ka keskkariduse Abja gümnaasiumis humanitaar- ja sotsiaalainete õppesuunal. Hetkel õpin Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias ja lõpetan sel suvel koolimuusika eriala. Eluteed on mind viinud erinevatele radadele. Aastate jooksul olen lisaks õppimisele töötanud paralleelselt mitmesugustes valdkondades. Selle tõttu olen igapäevaselt kokku puutunud väga palju erinevate inimeste ja situatsioonidega, mis nõuavad kiiret reageerimist ja pingetaluvust kui ka head suhtlemisoskust ning empaatiat.

Noortegarantii Tugisüsteem (NGTS) on sotsiaalkindlustusameti poolt loodud projekt, mis on mõeldud 16–29-aastastele noortele, et toetada neid taas haridusellu või tööturule naasmisel. Juhtumikorraldajana on minu ülesanneteks kaardistada mitteaktiivsed noored ning vajadusel toetada nende enesearengut ja pikaajaliste eesmärkide saavutamist, lisaks tegeleda ka teavitus- ja ennetustööga. Lootan, et kohanen uue ametiga kiirelt ning saan kohalikele noortele vajaliku nõu ja toega abiks olla!

Seega, noor, kui sul on küsimusi õppimise/töötamise kohta või sa pole veel otsustanud, millist teed valida, siis võid minuga julgelt ühendust võtta telefoni või meili teel. Koos leiame lahenduse!

On aeg rääkida tuuleparkidest ...

Mulgi valda tuuleparkide rajamisega seonduvad tegevused ja mõttekujundid on arenenud sedavõrd jõudsalt, et on oluline teemapüstitust laiemalt kajastada ning üldsust võimalikult varajases etapis kaasata. Minu eesmärk on suunata valla elanike tähelepanu tuuleparkide rajamise kavatsusele ning kutsuda võimalikult varakult kaasa rääkima.

Kokkuvõttes mõjutab tuuleparkide rajamine olenevate erinevate mõjuhinnangute mistahes tulemusest valla edasist käekäiku ja arengut ühel või teisel moel.

23. mai vallavolikogu päevakorras oli otsustamisel eelnõu „Mulgi valla eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalik väljapanek“. Oluline on märkida, et esimesel lugemisel eelnõu volikogu heakskiitu ei saanud.

Küll aga meeldetuletuseks heakskiit tuuleparkide rajamiseks vajaliku eriplaneeringu algatamise kohta tuleneb 27.09.2022 Mulgi vallavolikogu otsusest. Mis aga motiveeris vallavolikogu sellist otsust langetama? Volikogu otsuses on põhjendatud tuuleparkide rajamiseks vajaliku eriplaneeringu algatamise vajalikkust energiapuudusele ning taastuvenergia arendamise olulisusega. Mõistetavalt saab volikogu otsust panna toonase energiakriisi konteksti ja hüsteeriasse.

Samas aga andis juba selle aasta alguses toonane majandus- ja taristuminister Riina Sikkut valitsuskabinetis ülevaate tuuleparkide arengutest. Juba selleks hetkeks (jaanuar 2023) oli Eesti maismaa- ja merealadel käimas tuuleparkide arendusi mahus, mis ületab kordades 2030. aastaks seatud eesmärgi. Niisamuti kõlab järjest enam retoorikat tuumajaama rajamisest.

Mis aga motiveerib sellises teadmises Mulgi valda üldse tuuleparke rajama?

Räägime me ettevõtlusvabadusest, pimesi riigi kliimapoliitika elluviimisest või võimalikust tulust vallale ja selle elanikele?

Mis kasu meie vallale tuuleparkidest on?

Valla 881 ruutkilomeetrilisel territooriumil elab suurusjärgus 7300 inimest. Vallal on nende inimeste ees vastutus, et iga elaniku ülioluliselt mõjutav samm oleks läbimõeldud, kaalutletud ning jätkusuutlikku arengut toetav. Täna käib meil vilgas arutelu ning eesmärkide seadmine valla arengukavva aastateks 2024–2030. Mis arengueesmärki aga me tuuleparkidega ehitamisega vallas saavutame? On selleks kestva vananemise ja rahvaarvu vähenemine peatamine, sotsiaalne ja kultuuriline areng või hoopiski majandusliku öitsengu saavutamine? Mis kasu saab Mulgi valla elanik tuuleparkide rajamisest? Mis läheb valla rahvale paremaks? Küsimusi võib küsima jäädagi,

nendele vastuste andmine on vallajuhtide kohustus.

Meenutagem vallavolikogu esimehe Arvo Malingu nägemust arengukava eesmärgist veebruarikuu esimeses Mulgi Sõnas: „Arengukavaga tuleb kokku leppida lahendused valla elanikele ja püsikuludele“. Samast tuleb ka volikogu esimehe tõdemus: „Ainuke tulu, mis silmapiiril võiks paista, on tuuleparkidest tulenev talumistasu vallale.“

Mõistagi on vallal vajalik leida tuluallikaid pingelise eelarve tingimustes. Küll aga ei saa motivatsioon tuuleparkide rajamiseks tuleneda vaid sellest, et on vaja leida lahendusi eelkõige valla ülalpidamiskulude defitsiidi leevendamiseks. Liiatigi on talumistasu (täpsemalt tuuleparkide keskkonnamõju hüvitamise tasu) suurusjärg tühise teadmise taustal (kui elektri hind on kallim, laekub ka elektrienergia tootmise tasu omavalitsusele rohkem, kui hind on madalam, siis vähem) ennustamatu suurusjärg.

Tuuleparkidest reostatud piirkonnal pole potentsiaali

Mis on aga täna teada. Ka ilma igasuguse keskkonnamõju hindamiseta on selge, et tuuleparkide rajamine mõjutab oluliselt mitte ainult meie valla ruumi, visuaali ja looduskeskkonda, vaid tervikuna kaasneb sellega ka sotsiaalne, kultuuriline, inimkeskne ning majanduslik mõju ehk võib öelda, et sisuliselt muutub Mulgi valla senine identiteet ja kuvand. Mulgi valla arengukava aruteludes ei ole kavandavatest tuuleparkidest tulenevat mõjutegurit veel mingilgi moel käsitletud.

Tuuleparkidest reostatud piirkonnal pole potentsiaali lähima kolmekümne ja enama aasta perspektiivis. „Maale elama!“ loosungiga lipp lehvib järjest jõuetumalt ka vaatamata ventilatoritest tulenevale õhuvoolule, Mulgimaa atraktiivsus elu- ja ettevõtluskeskkonnana hääbub, korvamatu kahju looduskeskkonnale – see on meie edasine arengusjark.

gusuund? Kes soovib luua siia kodu? Millisena me tuleviku Mulgimaad näeme? Sooviks, et iga algatus ning (eri)planeering teeniks Mulgi valla arengu huve, et eelneks dialoog elanikega ning saavutataks parim arenguperspektiiv ka talumiskohustusest tulenevate mõjude tingimustes. Et looduskeskkond ei kannataks.

Dialoogi jätkumiseks on oluline, et võimalikest tuuleparkidest tekkiv negatiivne mõju saaks ennetatud ja kompenseeritud moel, mis arendaks märkimisväärselt kogukonda, looks lisaväärtusi ning boonuseid valla arenguambitsioonide täitmiseks. Klaashelmed selleks ei ole.

AIVAR MOKS
Mulgi vallavolikogu liige

Muuseumiöö Mõisakülas

Kord aastas, laupäeval maiõhtul, avavad muuseumid ja teised mäluasutused oma ukse tavapärasest hilisemal ajal, et tähistada üle-euroopalist muuseumiööd. Eesti Muuseumiühing korraldab Muuseumiööd alates 2009. aastast. See oli ka esimene kord, mil muuseumiöö toimus üle-eestiliselt.

2020 ja 2021 aastal olid koroonatõttu muuseumid suletud. Mõisaküla muuseum on muuseumiöödes kaasa löönud 12 korda ja nende aastate jooksul on kokku muuseumiööst osa võtnud 1989 külastajat.

Kõik muuseumiööd on olnud seotud erineva teema-

maga – sel aastal siis „Õös on liikumist“ ja teema on seotud eelkõige 2023. aasta üleriigilise liikumise teema-aastaga, mis keskendub tervislikele eluviisidele ja liikumisharrastusele. „Liikumine kui teema on väga mitmekülgne. Liikuvus tähendab lisaks sportimisele ka reisimist – kuidas ja mis vahenditega on liikuma saadud ja kuhu on kohale jõutud.

Mõisaküla muuseum alustas 20. mail tavapäraselt kell 9 ja kuni südaööni sai vaadata näitust „Kuhu minna, mida teha?“, kus vaatajatel oli võimalus lehitseda, vaadata ja lugeda üle kahesaja erineva turismivoldiku ja brošüüri. Ööhämaruseni sai liikuda dresiiniga raudteel ja öisel matkal tegime parkide-

tuuri. Mõisakülas asuvad neli parki – Tuletõrjepark, Koolipark, Rõngaspark ja Lastepark. Muuseumiööal vaatas näitust ja tegi dresiinisõitu 117 külastajat, öisel matkal oli 26 osalejat.

Muuseumiöö on oluline sündmus, mis toob kaasa toredaid esmakohtumisi ja rõõmsaid taaskohtumisi. Seekord oli noorim osaleja 5-kuune, kes tegi ema süles vapralt kaasa dresiinisõidu. Osalejaid jagus Saaremaalt Narvani ja Tallinnast Võruni. Välisriikidest osalesid Ukraina, Läti ja Soome muuseumihuvilised.

Kohtumiseni 2024. aasta maikuus toimuv muuseumiöö.

ANU LAARMANN
Mõisaküla muuseumi juhataja

Muuseumiöö öömatkast osavõtjad.

FOTO: UNO TISLER

Vanaemad, vanaisad, emad ja isad – kõik mängima

Mulgi Sõna toimetusküsis, Mulgimaa peremängu üks peakorraldaja Jaanika Toome vastas.

Mis on Mulgimaa peremäng?

Mulgimaa Peremäng on lõbus koguperemäng, kus on võimalik külastada erinevaid Mulgimaa külasid, talusid, kogukondi, ettevõtteid ja looduskauneid paiku.

Peremäng toimub suvekuudel viiel erineval päeval. Igale ajaloolisele Mulgimaa kihelkonnale on pühendatud oma päev, et just selle kandi elu-oluga põhjalikumalt tutvustada saada, maitsta kohalikke maitseid ja nautuda suvepäeva lõhnu.

Sissepääs kõikjal tasuta. Ole avatud uutele kogemustele ning proovi uusi asju!

Kui kaua on see juba toimunud?

Sellel aastal toimub see üheksandat korda. Esimesel aastal oli meil 16 mängupunkti, enamasti küla- ja rahvamajad. Järgnevatel aastatel otsisime mängule parimat formaati. Küll olid kõikide kihelkondade mängupunktid avatud ühel nädalavahetusel või toimus mitmel päeval korraga mäng mitmes kihelkonnas. Lisandus ka mängupunkte – mõisad, kirikud, varemed, käsitöökojad, muuseumid. Aastaks 2020 jõudsimme välja siiani kõige paremini

toiminud formaadini – igal kihelkonnal on oma mängupäev, igal päeval on 5-7 mängupunkti ja kaasasime mängu ka Mulgimaa talud ning ettevõtjad.

Kust tuli idee korraldada sellist ettevõtmist?

Kõik sai alguse aastal 2015, mil mul tuli idee tutvustada Mulgimaa külamaju ning nende juures tegutsevaid kogukondi. Tavaliselt on küla- ja rahvamajad oma kogukonna jaoks ja teise kandi rahvas sinna sageli ei satu. Aga miks mitte minna ühel suvisel päeval retkele Mulgimaale, võtta kaasa lapsed, sõbrad ja vanavanemad?! Seega avasime ühises koostöös ukseid ja andsime mängijatele võimaluse uudistada ning kohalikele tegijatele võimaluse rääkida oma unikaalne lugu. Et teha päev põnevamaks, lisasime templite kogumise mängu külastatud kohtadest. Mulgimaa Peremäng oligi sündinud!

Mis on eesmärk?

Üks suur eesmärk on tutvustada külalastele Mulgimaad, siin elavaid ja toimetavaid inimesi, huvitavaid tundeid ja tundmatuid ajaloolisi kohti ning Mulgimaa eluolu nii minevikus kui tänapäeval. Igas mängupunktis ootavad põnevad ülesanded, õpitoad, ekskursioonid või ajaloolised meenu-

tused. Igaüks saab käed külge panna ja proovida ise paela punuda, kaelkookudega vett tuua, puid saagida, kartulit võtta, ravimtaimi avastada, kassile pai teha või kanadele teri visata.

Teine eesmärk on Mulgimaa tegijate omavaheline koostöö, et me teaks, mida keegi teeb ja saaksime omavahel kokku. Juba vara kevadel hakkame omavahel suhtlema ja plaane paika panema, samuti enne mängupäeva ja peale mängupäeva. Suve lõppus kui kõik mängupäevad on läbi, saame jälle kõik kokku ja jagame muljeid ja loosime auhindu.

Kes korraldavad?

Meil on vahva naiskond. Mina, Jaanika, toimetan kogukondadega, Kati Koppel tegeleb kodulehe, Facebooki ja projektidega, Küllike Pihlap tegeleb kujundustega ja Kätlin Murel annab hoogu läbi erinevate turundustegevuste. Muidugi on kõik korraldajad ka need inimesed, kes mängupunktides tegevusi välja mõtlevad ja külalisi vastu võtavad. Ja see meeskond on suur!

Millised on 2023. aasta mängupunktid?

Sellel suvel on meil kokku 29 mängupunkti – on küla kogukondadest, kohvikuid, jahimaja, kirikuid ja talusid. Kõi-

ge rohkem leiab kohti Tarvaste kihelkonnast – seal on esidatud nii kala-, jahi – kui käsitöökohad.

Põnevad kohad on näiteks Kaasiku talu loomaaed Hummulis Helme kihelkonnas, Vambola jahimaja Soel Tarvaste kihelkonnas, Saate talu Eretest Halliste kihelkonnas või Priimäe talu Karksi kihelkonnas.

Kuidas saada mängupunktiks?

Selleks aastaks on juba mängupunktid paigas, seega kutsume neid huvilisi, kes on mõelnud, et võiksid ka olla mängupunktid sellel suvel, lihtsalt mänguga tutvuma. See annab hea ülevaate, mida külastajatele pakutakse, kuidas tegevused on välja pakutud, kes külastavad mängupunkte jne.

Ja siis tuleb lihtsalt peremängu naiskonnale sellest teada anda, et oleks soov mängupunkt olla, siis saame koos asja edasi arutada.

Kas on üllatusi osavõtjatele (põnevaid kohti ja tegemisi mängupunktides)?

Kindlasti on igas kohas midagi vahvat – julgustan külastajaid küsima, olemise veel rohkem uudishimulik, et kuulata ja näha, midagi põnevat.

Mulle endale on alati meeldinud Rimmu külamaja tegevused, kus

MULGIMAA PEREMÄNG

Tule avasta suvel Mulgimaad!

Kutsume sind koos pere ja sõpradega seiklema - saate ühiselt lustida, näha päris mulke, kogeda kohalikke maitseid ja proovida tegevusi! Peremäng toimub viiel erineval päeval, igas Mulgimaa kihelkonnas.

2023 suve peremängu kuupäevad kihelkonniti:

- * 25. juuni / Paistu
- * 08. juuli / Helme
- * 22. juuli / Halliste
- * 5. august / Karksi
- * 12. august / Tarvaste

Rohkem infot: www.mulgiperemang.ee

LEADER, MULGIMAA ARENDUSKODU, VILJANDI VALD, hobuorh

saab otse Kõpu jõest kaelkookudega vett tuua, pesupalisse valada ja siis pesu pesema hakata.

Aga kindlasti tasub külastada ka vana head ja tuntud Kitzbergi muuseumi, kus nüüd noored on toimetamas ehk küll natukene uue külje pealt aga seegi on põnev. Uus turismitalu Priimäe talu lubas lastele vahvaid tegevusi välja pakkuda ja ehk saab loomadelegi pai teha.

Kes ja miks peaks Mulgimaa peremängu osa võtma?

Peremäng on kogu pere sündmus – kindlasti kogu pere kaasa ehk vanemad ja vanaisad, emad, isad ja lapsed. Tore on kui erinevad põlvkonnad saavad omavahel muljeid jagada, et kuidas kunagi elati, tööd tehti ja kuidas tänapäeval maal elu käib. Mõlemat teadmist on vaja.

Mõned pered kutsuvad peremängu ajaks ka kaugemad sugulased, sõbrad külla, et ka neile Mulgimaa aardeid ja vahvaid kohti tutvustada.

Mulgi Kultuuri Instituudi juht Ave Grenberg lahkus ametist

Avaldame lühendatult Ave Grenbergi lahkumispõhjuse. Täispikk versioon ilmub ajalehes Sakala 5. mail 2023.

Mulgi Kultuuri Instituut (edaspidi MKI) loodi aastal 1996 eesmärgiga hoida ja säilitada mulgi keelt ja kultuuri. Organisatsioonil on olnud nii edukaid kui ka raskemaid aegu ning juhtide vahetused on olnud sagedased. Lisaks on MKI kogenud rahalisi raskusi, püsijäämiseks on Mulgimaa omavalitsused appi tulnud. Mulgimaa omavalitsused panustavad MKI tegevustesse, tasudes liikmemaksu, mis katab MKI projektide omaosaluse ning umbes 24% kogu eelarvest. Organisatsioonis töötab täiskohaga juhataja ja poole ametikohaga mulgi keele ja kultuuri spetsialist. Ülejäänud tegevused toimuvad projektipõhiselt töövõtulepingute alusel.

MKI-l on aastate jooksul välja kujundanud traditsioonilised sündmused ja tegevused, mis toetavad mulgi keele ja kultuuri hoidmist ja edendamist. Näiteks on juba 17 aastat järjest Vikerraadio eetris olnud igal nädalal mulgikeelsed uudised ning 2008. aastast alates on välja antud ajalehte Üitsainus Mulgimaa. Lisaks on organisatsioon 27 aastat korraldanud Mulgimaa laste pärimuspäeva, tähistatakse Mulgi nädalat, üle aasta toimuvad Mulgi konverents, Mulgi pidu, valitakse Mulgimaa Uhkust ja palju veel.

MKI tööd on hinnatud Eesti Vabariigi tasemel, kultuuriministerium tunnustas instituuti 2021. aasta soome-ugri kultuuripealinna eduka elluviimise ja mulgi

keele ning kultuuri elus-hoidmise eest. Lisaks sai MKI Eesti Kultuurkapitali Viljandimaa ekspertgrupi rahvakultuuri auhinna ning MKI juhataja Ave Grenberg nimetati Viljandimaa kultuuripärliks soome-ugri kultuuripealinna eduka elluviimise ja Mulgimaa maine tõstmise eest.

Nagu igal organisatsioonil, on ka MKI-l omad väljakutsed. Rahaliste ressursside vähesus ja liikmete väike arv on probleemiks, millega MKI on silmitsi seisnud aastaid. Oluline on, et kõik Mulgimaa omavalitsused jätkaksid MKI tegevuse toetamist ning et suudetaks kaasata uusi liikmeid ja toetajaid. Samuti on oluline, et MKI suudaks järjepidevalt arendada uusi projekte ning säilitada traditsioonilisi tegevusi.

MKI üldkoosoleku liikmed on otsustanud, et MKI peab fookuse seadma Mulgi Elamuskeskusele, panustama sinna enam ja keskenduma turismile. See võib kaasa tuua olukorra, kus kultuuriväärtused ja autentsus kaovad järk-järgult, mulgi kultuur muutub liiga kommertslikuks ja standardiseerituks.

Rahalise kasu saamine ei või kujuneda prioriteediks mulgi kultuuri ja keele edendamise asemel. Nii võib tekkida olukord, kus kultuurilisi tegevusi ja üritusi korraldatakse eeskätt raha teenimiseks, mitte aga kultuuri edendamise ja säilitamise pärast. Seetõttu on oluline, et Mulgi Kultuuri Instituut keskenduks oma peamisele eesmärgile – mulgi kultuuri ja keele säilitamisele ja edendamisele – ning jätkaks majandus- ja turismitegevused

Mulgi Kultuuri Instituut. Vasakult Kristi Ilves, Ave Grenberg, Alli Laande. FOTO: TAAVID MEEDIA

Mulgi Elamuskeskuse kanda. Kahe organisatsiooni koostöös on võimalik üksteist täiendada.

Omavalitsuste esindajad osalevad MKI üldkoosolekutel ja neil on oluline roll, et jagada aktiivselt teavet MKI tegevustest valdadesse, volikogudesse ja vallavalitsusse, edastada infot volikogu liikmetele. Ainult aus ja avatud kommunikatsioon aitab tagada tõhusa koostöö MKI ja omavalitsuste vahel.

Keele ja kultuuri säilitamise ja edendamise seisukohalt on oluline luua tulevikkuvaatav strateegia. Seni, kuni üldkoosoleku liikmed ehk omavalitsused on instituudi omanikud ja puudub pikaajaline strateegiline nägemus, jääb MKI tulevik ebakindlaks. Kuigi pooldan Mulgi Elamuskeskuse valmimist ja tegevust, tuleb siiski meele pidada, et MKI on iseseisev pika ajaloo organisatsioon, mis on kogu oma eksistentsi vältel panustanud Mulgi

kultuuripärandi hoidmisesse ja arendamisse.

Need näited annavad aimu sellest, millega Mulgi Kultuuri Instituut tegeleb, kuid instituudi jätkusuutlikkuse tagamiseks on oluline pidev areng ning selge visioon selle kohta, millises suunas soovitakse liikuda. Seega on vaja selgeid eesmäärke ja suundi, mis aitavad instituudil saavutada oma missiooni ja tagada mulgi kultuuri säilimise ja edasikandmise tulevastele põlvetele.

MKI tegevuste planeerimine ja elluviimine on olnud väga keeruline, kuna ideedele on pidevalt vastuseis ja MKI üldkoosolekutel rõhutatakse, et instituudi fookus peab olema Mulgi Elamuskeskusel.

Instituudi juhina olen järginud MKI põhikirjalisi eesmäärke ja leidnud parimad tegevused mulgi keele ja kultuuri arendamiseks. Tunnustus nii kohalikul kui ka riigi tasemel on suurepärase saavutus. Näiteks kultuuriministee-

rium võttis oma prioriteediks, et esitada Mulgi puder UNESCO maailmapärandi esindusnimekirja. See tõestab, et MKI poolt ellu viidavad tegevused on olulised ja hinnatud ning võivad aidata kaasa mulgi kultuuri väärtustamisele ja säilitamisele.

Olen neli ja pool aastat pühendunud teinud tööd Mulgi Kultuuri Instituudis, andnud oma parima ning teinud seda suure innuga. Minu süda kuulub sügavalt mulgi kultuurile ja kannan endas tugevat kohapõhist identiteeti.

Kahjuks olen sunnitud oma tööst loobuma, kuna MKI liikmete eriarvamused mulgi keele ja kultuuri arendustegevuse osas on vastuolus minu põhimõtete ja ei toeta mulgi kultuuri ja keele edasist arengut. Olen väsinud pidevast selgitamisest, kui oluline on mulgi keel ja kultuur ning et ühe organisatsiooni eelarve toetamine ei tohiks toimuda teise arvelt. Juhatajana ei juhindu ma oma isiklikust mugavusest või ebamugavusest, vaid lähtun MKI põhikirjast. Kõik tegevused peavad olema kooskõlas instituudi põhikirjaga ning kuni sellest aru ei saada, ei muutu MKI tegevuses midagi.

Oluline on hoida Mulgi Kultuuri Instituuti puhtalt kultuuri edendavas rollis, et tagada mulgi kultuuri autentsus ja säilimine tulevastele põlvetele. Mulgi Kultuuri Instituut on tugev ja aktiivne organisatsioon, mis on teinud märkimisväärset tööd mulgi keele ja kultuuri säilitamise ning edendamise nimel ja loonud tihedad sidemed kohaliku kogukonna ja erinevate partneritega. Et saavutatut hoida ja valdkonda ka edaspidi edendada, on hädavajalik MKI töö jätkamine ja toetamine.

Kutsun üles mitte tegema rutakaid otsuseid, mis võiksid hävitada aastate vältel loodud traditsioonid, koostöövõrgustiku, toimiva meeskonna ja instituudi positiivse kuvandi. Lõhkuda on alati lihtsam kui luua. Aega mulgi keele ja kultuuri talletamiseks ja edendamiseks ei ole lõputult – autentsed traditsioonid ja nende kandjad vananevad ja kaovad. Iga kaotatud aasta või ära jäänud sündmusega kaob ka tükike meie pärimusest lõplikult. Leian, et meil pole õigust noori mulke elavast pärimusest ilma jätta ja neid selle asemel muuseumi suunata.

Et leida õiged jätkusuutlikud arengusuunad, kutsun Mulgimaa omavalitsusi ja teisi huvigruppe üles konstruktiivsele arutelule, millesse oleks kaasatud ka oma ala eksperdid.

Lugupidamisega

AVE GRENBORG

Mäeküla, Hirmuküla ja Sudiste külapäev tuleb taas!

9. juuli algusega kell 12 ootame kõiki Hirmuküla, Mäeküla ja Sudiste endiseid ja praeguseid elanikke külamaja platsile, et veeta ühiselt üks põnev suvepäev. Loomulikult võivad külapäeva kaema tulla kõik huvilised, kellele meie tegevused huvi pakuvad.

See on suurepärase võimalus kogukonnal ja külaelanikel ühiselt aega veeta ning nautida meele-

lahutust ja tegevusi terve päeva vältel.

Üheks huvipakkumaks atraktsiooniks on kujunemas laat, kuhu kõik huvilised saavad kauplemas tulla. Laadal on teretulnud kapitühjenduse müügi pakkujad ning kohalikud talunikud, kes soovivad müüa oma värsket talusaadust. Samuti ootame kohalike teenusepakkujaid laadale teenust reklaamima.

Külapäeva korraldajad soovivad toetada kohalikke isetegijaid ning ei oota laadale välismaiste uute kaupadega kauplejaid. Seega on laat suunatud eelkõige kohalikele talunikele, käsitöölisele ja teenuste pakkujatele külaümbrusest. Müüjaks registreerimiseks palutakse eelnevalt saata e-kiri aadressile unditare@gmail.com. Registreerimine on avatud kuni 3. juulini.

Lisaks on külapäeval palju tegevusi lastele, sealhulgas eraldi lasteala, kus lapsed saavad mängida, joonistada ja osaleda erinevates lõbusates tegevustes. Lisaks on avatud kohvik, mida korraldavad Sudiste Maanaiste Seltsi liikmed, pakkuades maitsevaid suupisteid ja jooke kogu päeva vältel. Külapäeva täiskasvanutele suunatud programm pakub samuti mitmeke-

sist meelelahutust. Üheks eripäraks on uus traditsioon, kus räägitakse põnevaid lugusid Mäeküla, Hirmuküla ja Sudiste külates toimunud. See on suurepärase võimalus tutvuda piirkonna ajaloo ja pärandiga ning vahetada mõtteid kohalike elanikega.

Külapäeva lõpetab mõnus muusikaline kontsert, mis pakub meelelahutust ja naudingut

kõigile külalistele. See on suurepärase võimalus lõõgastuda, kaasa tantsida ja laulda.

Täpsem ajakava ilmub Mäeküla, Hirmuküla ja Sudiste Facebooki kogukonnagrupid.

Kohtumiseni Sudistes!

ENELI PÖDER
Mäeküla, Hirmuküla ja Sudiste külavanem

Halliste raamatukogu on pakkunud tegevusi nii lastele kui ka täiskasvanutele

Halliste raamatukogu liitus eelmise aasta sügisel programiga „Lugemisisu“. „Lugemisisu“ programm lükati Eestis käima aastal 2019 Soome raamatukogude lugemisdiplomi programmi eeskujul. Lugemisprogrammi eesmärgiks on innustada 5–10-aastaseid lapsi lugema, pakkudes selle juurde mängulist lisategevust.

Lapsed saavad raamatukogust valida endale lugemiseks meelepärased raamatuid. Läbilõetud teosed pannakse lugemispassi kirja ja täidetakse nende kohta loomingulised ülesanded. „Lugemisisu“ programmi koostab Eesti Lastekirjanduse Keskus ja ettevõtmist toetab kultuuriministerium. Selle hooaja programm kestis raamatukogudes 3. oktoobrist 2022 kuni 31. maini 2023. Halliste raamatukogus osalesid programmis Halliste põhikooli 1.-4. klassi õpilased. Toimus mitu mängulist tundi. Tunnis „Oh sa jutt! Muinasjutt!“ said lapsed teada, mis on muinasjutt, millised on muinasjutu tunnused ja kes on tegelased. Lapsed said nuputamisesülesandeid lahendada ja täringumänguga ise muinasjutu luua. Tunnis „Raamatu teekond“ saadi teada, kuidas sünnib raamat, millise teekonna raamat kirjaniku kirjutamisest lugejani läbi käib ja kes kõik on raamatu koostamisega seotud. Lahendati kuulamisülesandeid, täideti töölehti ja volditi miniraamatuid. Kõige selle juurde muidugi laenutati ja loeti ka raamatuid. Loetud raamatud „Lugemisisuga“ jätkame ka edaspidi.

23. aprillil toimus Halliste rahvamajas Mulgi valla Lusikapiidu. Raamatukogu kinkis pidulikult üritusel valla vastsündinutele raamatu „Pisike puu“. Beebidele mõeldud kinkeraamatu traditsiooni algatas 2007. aastal Eesti Lastekirjanduse Keskus raamatuga „Minu esimene raamat“. 2015. aastast kannab raamat pealkirja „Pisike puu“. Kinkeraamatu „Pisike puu“ eesmärk on toetada laste lugemishuvi ja väärtustada eesti lastekirjandust. Raamat pakub vastsündinule võimaluse teha esimene samm raamatumaailma ja tekitada igas lapses lugemishuvi. Projekti toetab kultuuriministerium.

27. jaanuaril leidis aset tore kohtumine valla mesiniku Mihkel Kaldaga. Mihkel rääkis kohaletulnud huvilistele mesilastest, nende käitumisest ja mesiniku aastaringist. Saime teada mee omadustest, tootmisest, kuidas kogutakse erinevat mett, miks on mesi erinevat värvi ja kuidas oleks parem mett säilitada. Mihklil olid kaasas vahast enda tehtud küünlad. Kohapeal sai omale osta mett.

5. aprillil oli Kulla Leerimajas võimalik valmistada endale üks korralik vitamiinipomm. Koos-

Lapsed koostasid ise muinasjutu ja lugesid seda teistelegi ette.

FOTO: SIRLE TELLIS

Leerimaja köögist sai karulauguvõi õpituba.

FOTO: SIRLE TELLIS

Väikseimad valla elanikud said raamatukogu poolt kingituseks toredate raamatu.

FOTO: TAAVI BERGMANN/TAAVID MEEDIA

töös Mõisaküla raamatukoguga toimus leerimaja köögis karulauguvõi tegemise õpituba. Karulauguvõi tegemist õpetas Evi Oissar, kes oli kaasa võtnud oma kasvatatud karulaugu. Igal osalejal endal oli vaja kaasa võtta või, oliiviõli ja karp, kuhu valmis võie panna. Mõni valmistas omale isegi mitu portsu. Sagimist oli köögis küllaga.

Jaanuari lõpus alustas raamatukogus kooskõmist Kirjandusklubi. Kirjandusklubi toimub korra

kuus. Kirjandusklubis räägitakse muidugi raamatutest, jagatakse lugemiselamusi ja raamatu-soovitusi, toimuvad arutelud. Lugemiselamused ja -soovitused on pannud raamatusõpru lugema ka selliseid raamatuid, mida võib-olla kohe esimese raamatuvalikuna riulist tavaliselt ei kiputa võtma. Seni on jäädud soovitude ja valikutega rahule. Muidugi tuuakse aruteludes välja ka see, mis ei meeldinud. Esimesel korral jagati lugemiselamusi viimati loetud ja ka eriliselt hinge või meelde jäänud raamatu kohta. Igas kuus oleme mõne teema valinud, millest lugeda. Nii on teemadeks olnud „Raamat, mida soovitatakse teistele lugeda“ ja „Noortekirjandus“. Kirjandusklubi ootab kõiki raamatusõpru ja kirjandushuvilisi oma seltskonnaga liituma.

SIRLE TELLIS
Halliste raamatukogu juhataja

Lilli küla – justkui toimekad töomesilased kevadiste õite kallal

Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK) Vabavõtte arenguhüpet ettevalmistav 2023. aasta taotlusvoorst rahastati projekti „MTÜ Lilli Külaselts aastaringsete teenuste väljatöötamine ja äriplaani koostamine“. Selle raames käisime külaseltsiga 25. aprillil inspiratsiooni ammutamas ja mõtteid kogumas Valga- ja Võrumaa MTÜ-des.

Mäe-Koja kohvik Riidajas, Urvaste seltsimaja, Navi seltsimaja, Sanna kultuurimõis ja Kaika seltsimaja – kõigil neil on omapärased viisid, kuidas toime tulla ja olla inimeste jaoks

avatud. Nii saime meiega hulganisti vahvaid ideid, mis said 7. mail toimunud esimese KÜSK projekti seminaril gruppidesse jaotatult läbi arutatud ja paberile kirja pandud.

23. mail toimuud seminaril arutasime ja komplekteerisime need ideed ja täiustasime mõtteid, et lõpuks valmiks toimiv ja jätkusuutlik äriplaani, mis lööb Lilli õitsele.

Kolmel kuul on toimunud Lilli küla ajalootunnid, mis pajatavad meie oma küla röömudest, muredest ja üleüldiselt, kuidas siin elu toimunud on, lähivad koolivaheajale ja jätkame taas sügisel.

Märtsist maini on liikumisaastale omaselt toimunud matkasari "Lilli lilleke".

22. aprillil toimunud jürapäevamatkal saime taas kord põnevat teada loodusest ja tema andidest, mida ta meile lahkelt jagab. Aga selle matka muutis eriti vahvaks tädi Elmi, kes ka kõige noortematele jalgadele oma 85-aastase elukogemusega silmad ette tegi.

20. mail toimus matk Lilli nimepäeva auks juba uut radadel ja uute seiklustega.

Juunis alustab tegevust uus meelelahutus-

Mäe-Koda võttis meid vastu maitsva plaadikoogiga.

FOTO: ERAKOGU

teenus Lillis. Avame paintballi-mänguraja, kus organiseerime huvilistele värvirohkeid lahinguid.

Paintballi-rajaga täpne avamiskuupäev on veel saladus, kuid mitte kauaks.

LILLI KÜLASELTS

Sajandijagu ajalugu – Abja raamatukogu 100

Enne raamatukogu tekkimist oleval saanud Abjas raamatuid laenutada Jenny Sauli raamatukauplusest, kus peale müügi ka laenutati raamatuid lugemiseks 10 kopika eest.

Raamatute ühiskasutamine Abjas sai alguse 1923. Abja-Paluoja Haridusseltsi Idu poolt loodud raamatukogust. Esimesed sissekanded raamatukogu üldnimestikku on tehtud 21. aprillil 1923. aastal. Seda päeva loemegi praeguse Abja raamatukogu sünnipäevaks. Raamatukogu juhatajaks sai kohaliku kooli õpetaja Hella-Maimu Kuum.

Raamatukogu esimene juhataja Helle-Maimu Kuum. Raamatukogu asus Abja-Paluoja 6-klassilises algkoolis aadressil Pärnu tn 6, kus raamatukogu kasutada oli üks tuba.

Raamatukogu Eha äri majas.

Alates 1925. a märtsist kuulus Abja Haridusselts Idu raamatukogu Pärnu maakonna Abja valla avalike raamatukogude võrku. Tema ülalpidajaks jäi endiselt Haridusselts Idu. Raamatukogu oli avatud kahel päeval nädalas, igal pühapäeval ja kolmapäeval kaks tundi. Korraga oli lubatud laenutada kuni kaks raamatut kaheks nädalaks. Haridusseltsi Idu liikmetele laenutati tasuta, teistelt võeti tasu 5% raamatu hinnast. Tulu läks haridusseltsile. 1925. a alguseks oli raamatukogul 378 raamatut. Aasta jooksul saadi juurde 97 raamatut. Lugejaid oli 161, külastusi 1612 ja laenutusi 2267 (1925. a aruanne).

1935. aastal avati esimesed kaks lugemispunkti: üks Everti-Nõgese ja teine Vanamõisa Käpa talus. 1940. aastal suvel pärast Nõukogude võimu kehtestamist oli töötajaks Vello Kroon, kes oli ametis sõja alguseni. 1941. aastal raamatukogu ei töötanud.

Aastatel 1943–1948 oli töötajaks Selma Kroon.

1946. aastal nimetati raamatukogu valla keskraamatukoguks ja see allus kultuurharidusministeeriumile. Samal ajal anti raamatukogule kolm ruumi majas Pärnu mnt 21. Raamatukogu oli avatud neli korda nädalas.

Raamatukogu hoones asub praegu raamatupood.

1950. a toimus Eesti NSVs suur territoriaalne ümberkorraldus. Loodi Abja rajoon ja tekkis Abja Rajooniraamatukogu. Abja Rajooniraamatukogule allus 23 haruraamatukogu.

1952. a asus raamatukogus tööle Abja raamatukogu kauaaegne töötaja Ellen Sarv (Lill).

1953. a asutati Abjas lasteraamatukogu.

1958. a septembris asus juhatajana tööle Helju Lehesmets. (Veevo)

1958. a oktoobris alustas raamatukogu kolimist uude, vastvalminud kultuurimajja, kus asub raamatukogu tänaseni.

Abja kultuurimaja.

Rajooniraamatukogu kollektiivile muretseti ühtlane riietus. Pildil: (vasakult alates) Ilmi Ilusk – lasteraamatukogu laenutaja, Karin Kukku – lasteraamatukogu juhataja, Helju Lehesmets – rajooniraamatukogu juhataja, Ellen Lill (Sarv) – rajooniraamatukogu laenutaja, Salme Traks (Vainlo) – lugemissaali juhataja.

1963. a kadus Abja rajoon. Sellega seoses toimus kohtade koondamine. Algul jäi tööle 4 inimest: Kaie Soots (Vabrit), Ellen Sarv (Lill), Karin Kukku ja Ilmi Ilusk. Hiljem 2 : Kaie Soots ja Ellen Sarv.

1973. a, kui oli raamatukogu 50. juubeliaasta, sai Abja raamatukogust Viljandi Keskraamatukogu Abja filiaal. See oli esimeseks aastaks uues tsentraliseeritud süsteemis. Kogu töö korraldati ümber.

Ingrit Porkanen (lasteosakonna laenutaja), Helju Lehesmets (juhataja) ja Ellen Sarv (täiskasvanute osakonna laenutaja).

1991. aasta 20. augustil taaskehtestati Eesti Vabariik. Abja raamatukogust sai Abja valla halduses olev allasutus. Juhatajana töötas Ellen Sarv. Lasteosakonnas töötas Maere Laur ja tema lahkumise järel tuli Ellenil töötada vahepeal lausa ükski, kuni Ave Gorjatško saabumiseni.

1999. a septembrikuus asus juhatajana tööle Ingrid Porkanen ja Ellen Sarv jäi laenutajana ametisse. Lasteosakonnas töötas Ave Gorjatško.

2000. a aasta lõpul saime esimesed kaks arvutit: ühe annetusena Hansapangalt ja teise Külatee projekti raames.

2001. aasta lõpuks toimus ruumide remont. Saime ühe ruumi muusikakooli arvelt juurde, kuhu paigutasime täiskasvanute fondi. Vana laenutusosakonna ruumidesse tuli lugemissaal-internetipunkt.

Ainult lasteosakond jäi remondita. Kultuuriministeeriumi rahastusega saime uue mööbli.

Remonditud raamatukogu ruumid.

2001. a aastal lahkus märtsis senine lasteosakonna töötaja Ave Gorjatško, kelle asemele asus 1. septembrist Viljandi Kultuurikooli lõpetanud Jaane Lääniste, kes varem oli töötanud juba Abja poliithariduskabineti raamatukogus.

Pildil Jaane Lääniste veel remontimata lasteosakonnas.

2003. a mais ostime veel kaks uut arvutit ja liitusime internetipõhise raamatukoguprogrammiga „URRAM“. Oktoobris saime kätte oma esimesed raamatute võõtkoodid ja saimegi alustada raamatute sisestamist URRAM -isse.

2005. a alustasime elektroonilist laenutamist. Saime võõtkoodilugerid ja tšekiprinterid.

Aprillis remontisime ka lasteosakonna.

2006. a juuni alguses suundus pensionile kauaaegne töötaja Ellen Sarv. Aasta lõpus saime lasteosakonnale lastepärase sisustuse. Raha saime projektiga kultuuriministeeriumilt.

2013. aastast alates töötab meil lasteosakonnas Mariliis Järvelt.

Mariliis lasteosakonnas.

Täna töötavad raamatukogus Ingrid Porkanen ja Mariliis Järvelt. Raamatufondi suuruseks on 19 273 eksemplari, lugejaid 547, laenutusi 9485, külastusi 5369. (2022. a aruandest)

Abja raamatukogu kroonika põhjal

INGRIT PORKANEN
Abja raamatukogu juhataja

Kevad Uue-Karistes

16. mail toimus Uue-kariste rahvamajas järjekordne Klubi 60+ koosviibimine. Klubi juhatus oli kutsunud külla jalaravispetsialistid Külli Tiiveli Viljandi jalaravikabinetist ja Eve Kimmeli Karksi-Nuia jalaravikabinetist.

Esialgu palusime külalised kohvilauda. Nende tähelepanu äratasid peolaul olevad väga maitsvad hapukurgid. Tekkis aktiivne arutelu nende valmistamise kohta. Eha Lihtne selgitas valmistamise retsepti ja oma kogemusi. Tuleb tunnistada, et kurgid on tõesti maitsvad ja üheltki meie peolaualt pole need puudunud. Kui kohv oli joodud, asusime esimese päevakorrapunkti juurde.

Küllil Tiivel rääkis põhjalikult naha- ja varbaküünte seenhaigustest, mis on põhjustatud nahal ja küüntel parasiteerivatest patogeensetest seen-

Kohtumine jalaravi spetsialistiga.

FOTO: AIMUR TALU

test. Nakkusallikaks on haiged inimesed. Tihti võib haigestumine toimuda saunas või üldkasutatava duši all käies. Haigestumist soodustavad faktorid on vanus, geneetiline vastuvõtlikkus, kitsad jalanõud, küünte trauma, suhkruhaigus ja immuunsuse langus. Eakamatel on sageli kroonilisi haigusi, mille puhul tuleb regulaarselt tarvitada ravimeid, ja küünesened võivad vähendada ravimite efektiivsust. Jalahaigu-

sest tervenemiseks võib kuluda mitu kuud. Oli tore kuulda, et jalaravispetsialistid tunnevad rahuldust ja rõõmu oma tööst, kui ravil käinud patsientidel läheb hästi. Eve Kimmel tegi kaks näitlikku protseduuri varbaküünte hoolduseks, julgustamaks haigusnähtude ilmlemisel pöörduda arsti poole. Kokkuvõttes võiks eelneva kohta öelda, et jalgade tervis reedab inimese üldtervise seisundit.

Klubi käsitööringi juhendaja Lembi Tani koos ringiliikmetega olid pika laua peale näitamiseks pannud talve jooksul valminud näputöid.

Näitusele oli välja pandud hulk huvitavaid tarbeesemeid: mulgimustriga turukotte, linikuid, kindaid, sälle, korve jne. Toimus ka arutelu klubi edaspidisest tegevusest.

10. juunil toimus Uue-Kariste rahvamajas 85. aastapäevale pühendatud rahvapidu, kuhu on oodatud kõik, kes on olnud selle majaga seotud. Ado Tuuga poolt kirjutatud raamatu „Uue-Kariste rahvamaja ja külakultuur“ esitlus toimub kaminasaalis kell 18 enne peo algust. Kohapeal on võimalus seda raamatut osta. Kell 19 jätkub ürtitus sõnavõtude, õnnitluste ja meenutustega. Kontsert on ansambli Lõõtsanoobid Karksi-Nuia muusikakoolist.

KLUBI 60+

"Olgu metsa taga meri ja sauna taga tiik!"

Selline oli sellel aastal pealkiri Mõisakülas toimunud Viljandimaa memme-taadi peol.

21. mai oli Mõisaküla signinat saginat täis. Varahommikul kogunesid laadalisel ning kella kümne paiku hakkasid kogunema tantsijad, lauljad ning pillimehed üle terve Viljandimaa, et koos maha pidada järjekordne lustlik memme-taadi pidu. Esinejad võisid peo eel nautida pargi ilu ning tutvuda laadal pakutavaga. Pärast peaproove ja kosutavat lõunasööki koguneti kesklinna rongkäiguks ning suunduti rõõmuhõisetega suveaeda kontserdipaika.

Memme taadi peo peaproov täies hoos.

FOTO: ERAKOGUST

Rahvas võttis saabujad vastu tugeva aplausiga ning päevajuht Romet Koser hõikas maha kõik saabuvad kollektiivid.

Peo avas tervitussõna-

dega Mulgi vallavalitsuse liige, Mõisaküla piirkonna juht Ervin Tamberg ning pidu võiski alata. Ilm oli ilus ja pidutseti suure lustiga.

Suur tänu kõikidele tulijatele, olijatele ja tegijatele!

LAIN PEDAJA

Mõisaküla kultuurimaja direktor

Toimetusi Tuhalaanest

Laupäeval, 6. mail toimusid Tuhalaanes „Teeme ära“ koristustalgud. Osalejaid oli 16. Oli nii täiskasvanuid kui lapsi. Puhtamaks said rahvamaja ümbrus, ujumiskohad, järvede kaldad, Kirikumägi, külamaja ja puhkekoja ümbrus. Suur tänu talgujuht Anneli Tuul-Kruusamäele.

Tegelikult olid meil juba ka eeltalgud 30. aprillil, volbriõhtul, kui koristasime jaanitule lõkkeplatsi ümbrust ning hiljem tegime ka volbrilõket.

Emadepäeva üritusel 13. mail oli meil külas luuletaja, tõlkija ja giid Maris Kilk, kes luges nii enda kui ka teiste autorite südamlikke temaatilisi luuletusi. Vestlusringis rääkis ta oma reisivuist. Eriti köidab teda Mehhiko, kus ta elas lapsega mitu kuud džunglis.

Samuti hakkab ta korraldama külamajas lastele lugemisinge juunist septembrini. Kes tunneb huvi, võtke ühendust.

ENN SARV

Tuhalaane külavanem

Maris Kilk Mehhikos.

FOTO: ERAKOGUST

Tuhalaanes toimub Mulgi valla I külade päev

20. augustil toimub Tuhalaanes Mulgi valla külade päev. Ajalooliselt toimusid Tuhalaanes suured laadad just rukkimaarjapäeval, mis on Tuhalaane kiriku püha. Nüüd taastatakse augustikuine traditsioon ning laadale lisandub külade päev.

Päev algab suure laadaga, kuhu on oodatud kõik kauplejad. Lisainfo ja laadakohta registreerimine telefonil 514 8840.

Keskpäeval avatakse pidulikult Mulgi valla I külade päev. Rahvamajas toimuvad kontserdid, spordivõistlused, üles on pandud kohalike kunstnike tööd, lastele hobusõit mängud ja töötoad.

Tuhalaane küla kutsub üles teisi Mulgi valla külasi üles astuma oma kava või pillimänguga.

Õhtul süüdatakse järve ääres lõke ning tantsuks mängib ansambel. Õistele pidulistele toimub ka öödisko.

Sündmust korraldab MTÜ Tuhalaane.

Lisainfo Tuhalaane külavanem Enn Sarv, tel 514 8840.

VALLAKODANIK VASTAB

Kaia, 30-aastane, kodune ema

Kihelkonnapäevad, suvepäevad, Urissaare kohe kindlasti, see on minu meelest meie Mulgi valla aasta sündmus, kus lausa peab kohe kohal olema.

Jaanipäevapidu on ka alati väga vinge olnud.

Meritar, 48-aastane, ettevõtja Karksi kihelkonnapäevadele

Mulgi valla suvi on täis põnevaid sündmusi. Uurisime valla elanikelt, kas ja millistest Mulgi vallas toimuvatest suursündmustest nad plaanivad osa võtta.

lähnen kindlasti, need on alati väga toredad ja sel aastal sooviksin esimest korda osaleda ka Urissaare kantri festivalil. Kindlasti jõuan suve jooksul veel mitmele valla sündmusele.

Mae, 35-aastane, avalike suhete spetsialist

Sooviks vähemalt korra jõuda Karksi, Abja, Halliste ja Mõisaküla suvepäevadele.

Suursündmuste raames sooviksin kulgeda mööda kodukohvikuid, need on alati mu lemmikud. Abja suvepäevade kodukohvikud annavad Abja tänavatele hoopis teise melu ja hingamise. Augustis kohe kindlasti Urissaare kantrile.

Suve sündmuste kava on siin mitmekesine ja sooviks sel aastal kõike võimalikult palju nautida.

Selgusid mesilaste päeva luulevõistluse 2023 võitjad!

19. mail toimus Meepealinnas Karksi-Nuias juba kolmandat korda toimunud mesilaste päeva luulevõistluse tunnustussündmus, kus tunnustati luulevõistluse parimaid.

"Mesilassülem" oli suur, võistlusele saadeti luuletusi üle Eesti kokku üle kolmesaja, täpsemalt 329. Luulevõistluse idee algatajal Mae Rael on hea meel, et võistlus on õpilaste seas endiselt populaarne. Saadatud teoste hulgast valisid parimad luuletused välja žüriiliik-

med Leelo Tungal, Maarja Mõts, Natalia Abrosimova ning Karksi-Nuia kultuurikeskuse kollektiiv. Žüriil oli n-õ mett vurritades valikut väga keeruline teha, sest nagu ka Leelo Tungal ütles, olid kõik luuletused head või väga head ning oleks tahtnud kõiki valida.

Oma lemmiku valisid ka Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool ning Karksi-Nuia Aianduse- ja Mesinduse Selts.

Parima murdekeelse luuletuse valis välja Mulgi Kultuuri Instituut.

Tunnustussündmusel astus üles põneva ja hari-

va kõnega Eesti Mesinike Liidu auliige ja juhatuse esimees Aleksander Kilk, kes oli kohale tulnud ehtsas mesiniku kaitseriie-tuses ning kes oli kaasa võtnud ka päris mesilased, kelle tööd sai klaasi tagant jälgida. Lastes tekitas see suurt elevust. Vahepaladena astus üles August Kitzbergi nimelise gümnaasiumi rahvatantsurühm Tirkajad Birgit Kruuse juhendamisel. Peale tunnustussündmust tähistati edukalt läinud luulevõistlust piduliku tordisöömisega.

Täname luuletajaid, juhendajaid, žüriid ja toetajaid: Eesti Rahvakultuuri Keskus, Viljandimaa Omavalitsuste Liit, Mulgi vald, Mulgi Kultuuri Instituut, Eesti Mesinike Liit, Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Selts, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool, Varrak, Eesti Noorsooteater, Eesti Meepealinn, koolilaste ajakiri Hea Laps, Fruuti, MesiMikk, Abja Spordi- ja Tervisekeskus, True Gum Eesti, Süü Ää Mahenäksi vabrik, Ethel Pearls.

HANNA-LAUREN LOIT
Karksi-Nuia kultuurikeskus

Mesilaste päeva luulevõistluse esikolmikud:

1.-3. klassid

1. **Ranno Kond** „Mesilane kassil külas”
Valga põhikool, 1.a klass
2. **Johanna Klamp** „Mesilane lendas ...”
Laagri kool, 3.d klass
3. **Marie Laanemäe** „Mesilane Martin”
Saku gümnaasium, 3.a klass

4.-6. klassid

1. **Deisy Kukkk** „Kevad ja mesilane”
Ülenurme gümnaasium, 4.k klass
2. **Emili Sildnik** „Mesilaste kevad”
Valga põhikool, 6. klass
3. **Triinu Liis Seema** „Lõbus eksitus”
Saverna põhikool, 5. Klass

7.-9. klassid

1. **Elo Sarik** „Mesilase elu”
Haanja kool, 9. klass
2. **Ele Riin Seema, Joosep Kaur Reinsalu, Romer Marran, Kristofer Kõöp** „Mesilane Maiasmokka”
Saverna põhikool, 7. klass
3. **Elise Zinovjev** „Mesilased”
Türi põhikool, 9.b klass

10.-12. klassid

1. **Kaialiisa Kristal**
Rapla gümnaasium, 11. klass
2. **Grethel Usai**
Tallinna 32. keskkool, 12.d klass
3. **Randel Matthias Lepp**
Põlva gümnaasium, 12. Klass

Parim murdekeelne luuletus

Liisbet Rõõmusoks „Mehilädse mi man”
Haanja kool, 8. klass

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli mesinduse eriala eriauhind

Elo Sarik „Mesilase elu”
Haanja kool, 9. klass

Karksi-Nuia Aianduse- ja Mesinduse Seltsi eriauhind

Rosanna Reinbach „Meepealinn”
August Kitzbergi nim gümnaasium, 1.a klass

Parim murdekeelne luuletus (Mulgi Kultuuri Instituut)

„Mehilädse mi man”
Liisbet Rõõmusoks,
Haanja kool, 8. klass

Mehilädse umma meil tan,
sanna takan uibu man.
Mett mi näide käest ei saa,
maa all eläse nä.
Tarrõ tahtva nä tikku,
eski ku panõmi ussõ lukku.
Talvõ aos nä pugõsõ pakko,
kuni suvõl jälki süvõvõ neil jakkos.
Aovalgõst pääle tüütasõ nä
pümme aos põhku pugõva.
Mehilädse umma meil tan,
kuuri takan ja kõo man.
Mi aia lilli tolmõndasõ nä,
hõlma võtta näid ei saa.
Näide nõkla ei pelgä ma,
ku maasikit lää korjama.
Sõski meelüskotus näil uibu man um,
ja meelüsheli um sum-sum-sum.
Mehilädse umma mi man,
sääl, kos um mi vana sann.

1.-3. klass

I koht
Ranno Kond,
Valga põhikooli 1.a klass

Mesilane kassil külas

Kass võtab päikest, prillid peas.
Tuju on tal päris hea.
Talv on olnud väga pikk
ja kulund terve igavik.
Summ!
Saabub suur mesimumm.
Summ!
Laulab karvane mesimumm.
Kassil mummuline põll.
Mesilasel silmad suured.
Siit saab potitäie mett!
Mesilasel suu jookseb vett.
Summ!
Maandub ümar mesimumm.
Kass hüppab õhku hops,
kukub maha joogitops.
Summ?
Imestab ehmunud mesimumm.
Seda pole varem näind,
et lilled ise ära läind.

4.-6. klass

I koht
Deisy Kukkk,
Ülenurme gümnaasium, 4k klass

Kevad ja mesilane

Kevadel kui rohi tärkab,
mesimummgi unest ärkab.
Tolmu tiivalt raputab
ja tiivadega saputab.
Päike paitab tema palgeid,
väikseid tiivakesi valgeid.
Kohevile karvad ajab,
suminast meil aed nüüd kajab.
Soe tal ammu põue pugend,
aias õied üle lugenu.
Üks ja kaks ja kolm ja sada,
tuttav tal on oma rada.
Püüab tolmu, päikseteri,
teab kus ootab lillemeri.
Mesimumm näeb ülalt muudki,
maigutab ta ahnelt suudki.
Memmel laual moos ja saiad,
ümber laua lapsed maiad.
Ootasime kevad sind me,
mesitarud täis on linde.
Sumisevaid, nii et et,
saame kindlasti neilt mett.

7.-9. klass

I koht
Elo Sarik,
Haanja kool, 15-aastane

Mesilase elu

Algas elu kärjekannus.
Lühike, kuid siiski.
Vastne kärjekannu varjus,
ei teda sega miski.

Limpsib mesilasepiima
päeva või siis kaks.
Hiljem juba suiraputru,
kasvab suuremaks.

Nädal ongi möödas juba
ja siis teine veel.
Mesilane tunneb luba
lahkuda siit seest.

„Tuba vaja koristada,”
on mesimummul tung,
sest varsti juba uus muna
kärjekannus on.

Siis saab ammeks mesilane,
jagab ise suiraputru.
Toidab järgmist põlvkonda,
pane nad ka tuttu.

Ehitab nüüd kärjekannu
meie mesilane,
et mett saaks korjata nii palju,
nagu Ema tahe.

Olla jõudnud mesilane
koristaja, amm,
veidike ka ehitaja,
ees on veel üks samm.

Korjele nüüd läheb ta,
et võiks leida nektarit.
Lisaks veel ka õietolmu,
seda palju leiab siit.

Lendab õielt õiele,
oma tööd ta teeb.
Kogutu see segatakse
hiljem maitsvaks meeks.

Mesilasel pole jäänud
enam palju elada.
Enne aja otsa saamist vaja
mesi kokku segada.

Töö on tehtud,
mesilase elul kätte jõudnud ots.
Kuid ta vanas kärjekannus
on uus mesilaselaps.

Nõnda paljudel mummudel
üürike on elu.
Aga nende raskest tööst
saame tunda võlu.

Saia peale määrid mett,
teesse segad seda.
Meenutada võiks siis ehk
ka töökat mesilast.

10.-12. klass

I koht
Kaialiisa Kristal,
Rapla gümnaasium, 11. klass

Mesiniku vaatepunkt

Päike paitab su vöödulist karva
hetkel, kui sumised must mööda.

Summ-summ, mesimumm,
teroitat sind ma!

Kevadkuu oled toonud endaga.

Suur või väike? See ei loe.

Teil tähtsaim ülesanne on elutolm -

maale jõu tagasi see toob,

ärkab üles kõik magav.

Su töö on ränk ning nõuab hinge,

kuid ilma kallimat ei ole kui kuld, mis

peitun'd taru,

ime pole, et vargad a'avad sind kohe marru.

Nüüd kähku koju sumise,

summ-summ, mesimumm,

et nektarist saaks mesi -

meest magus elu jätkuda.

Mesilase vaatepunkt

Summ-summ, mesimemm,

kiirelt sumisen ma mööda sust,

ei sega sa mu hoogsat tööd.

Mesiperet kokku hoiad,

kärjes mesi taru talvel toidab.

Summ-summ, mesimemm,

aitäh, et kaitsed, hoolid, kodu annad.

Rohkelt lilli põllul õõtsub:

ristik, põldohakas või koeratubakas.

Sul tänutäheks pakun

linnumagusat

ja

vaha.

Karksi-Nuia Aianduse- ja Mesinduse Seltsi eriauhind

Rosanna Reinbach,
1.a klass, A. Kitzbergi nim gümnaasium

Akrostihhon „MEEPEALINN”

Mesi on

Eestis

Elu.

Pealinnaks on meil Tallinn.

Eestis

Ainus

Linnaelu

Ilus kuldkollane on mesi.

Nii ilus ja

Nii magus.

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli lemmik

Elo Sariku luuletus

Mulgi lähevad peole

XIII Noorte laulu- ja tantsupidu „Püha on maa” toimub 30.06–02.07 Tallinnas. Alates veebruarist kajastasime lehes Mulgi valla rühmade ja kooride ettevalmistusi noorte laulu- ja tantsupeoks.

Oma lugusid jagasid õpetajad August Kitzbergi nimelisest gümnaasiumist, Abja gümnaasiumist ja Halliste põhikoolist. Kuidas kulges teekond laulupeoni, millised olid väljakutsed ja rõõmud?

AKG Tantsurühm WINGED ülevaatusel.

FOTO: KAI KANNISTU

Suur töö on tehtud, veidi saab hinge tõmmata ja pärast jaanipäeva algab nädalapikkune pingutus enne kulminatsiooni. Paljudele on see pidu esimene kogemus, mis kindlasti on väga

väsitav, kuid peol finaalis platsil olles või laulukaare all lauldes, saavad nad aru, et oli osa millestki väga suurest. Päikeserandid näos, kuid positiivsed emotsioonid on läbi lae.

Nüüd võib suvevaheaeg alata.

Mulgi vallast said peole järgnevad kollektiivid:

Abja gümnaasiumist mudilaskoor, poistekoor, lastekoor.

August Kitzbergi nimelisest gümnaasiumist mudilaskoor, noortekoor, pererühm Segasummak, 7.–9. klassi segarühm Winged, 3.–4. klasside tantsurühmad Tirkajad ning AKG tantsijad, kes tanstivad Heimtali ja Jakobsoni kooli rühmades. Halliste põhikoolist 2.–3. klassi tantsurühm.

Palju õnne peole saamise puhul ja edu proovides! Vaatame ja elame teile kaasa kohapeal või telekraani kaudu.

MULGI SÕNA TOIMETUS

Mälestame

HELLE-LIIS MÄNNIK

09.02.1942–16.05.2023

16. mail lahkus meie seast 81-aastaselt Mulgi valla aukodanik, kauaaegne Mõisaküla linnasekretär Helle-Liis Männik. Pikki aastaid linnavalitsuses töötanud Männik oli pärast ametist lahkumist veel mõne aasta kohaliku volikogu liige.

Helle-Liis oli oma töös põhjalik ja väga korrektne. Kohalikud mäletavad teda alati kui väljapeetud, asjalikku ja sõbralikku daam kübaraga.

Männik oli nelja tütre ema ning laulis aastaid kohaliku kultuurimaja naistrios ja ansamblis Viisivakk.

Teda peeti üheks suurimaks Mõisaküla patriodiks ning 2005. aastal andis kohalik volikogu talle linna aukodaniku tiitli, hiljem kandus see üle Mulgi valla aukodaniku nimeks.

Sügav kaastunne Helle-Liisi lähedastele.

Mulgi Vallavalitsus

Noorkotkad ja kodutütred seiklesid Mulgi valla metsades

Maikuu esimesel nädalavahetusel kogunesid Abja gümnaasiumisse noorkotkad ja kodutütred üle Eesti, et osaleda traditsioonilisel võistlusmatkal „Laidoneri rada”.

Võistlusmatkast võtsid osa Kodutütarde ja Noorte Kotkaste neljaliikmelised võistkonnad (lubatud on ka segavõistkonnad), kuhu kuulusid 13–18-aastaselt noored. Võistlust korraldasid Noorte Kotkaste Sakala malev ja Kodutütarde Sakala ringkond koostöös Kaitseliidu Sakala maleva, Naiskodukaitse Sakala ringkonna ja organisatsiooniväliste koostööpartneritega.

5. mai õhtul sai Abja gümnaasiumi juurest stardi 13 meeskonda. Noored liikusid ööpäeva jooksul maastikul peaaegu 40 kilomeetrit kontrollpunktist kontrollpunkti, kus tuli täita ette antud ülesandeid. Kui võistkond ei ilmunud kontrollpunkti, läksid talle selle ülesande eest kirja maksimaalsed miinuspunktid. Võistkond

Noorkotkad ja kodutütred nuputavad, kuidas aidata põletushaava ja rästikuhammustusega matkajaid, kelle rolle kehastasid naiskodukaitsjad väga usutavalt.

FOTO: EBE ÖNNE

pidi kogu matka jooksul hakkama saama stardist kaasa võetud vahenditega ja ilma igasuguse kõrvalise abita väljaspool kontrollpunkti.

Võistlejaid ootasid ees jõudu, osavust ning õppepäevadel ja laagris õpitu meelde tuletamist vajavad ülesanded. Näiteks tuli teha jalgrattaga vigursõitu, pidada paintball'i lahingut, hoonest päästa kannatada

saanud tuletõrjuja, ületada jõgi ning ära tunda lindude ja loomade hääli.

Ühe võistluspunkti korraldamise ülesanne oli ka Karksi jaoskonna naiskodukaitsjatel. Legend ütles, et võistlejad kohtuvad matkajatega, kellega on juhtunud õnnetus ning noorte ülesanne on välja selgitada, mis nendega lahti on. Matkajad otsustasid puhata ning teed keeta. See, kelle käes

oli anum kuuma vee- ga, astus rästiku peale, sai hammustada ning ehmatusel läigatas kuuma vee sõbrannale käe peale ning tulemuseks teise astme põletushaav. Noored pidid oma teadmiste ja oskuste tuginedes leidma parima lahenduse, näiteks helistama häirekeskusesse ning andma esmast vajalikku esmaabi. Kannatanuid mängisid Kersti

Purge ja Kai Kannistu. Ülesande sooritust hindasid Elerin Öövel ja Kaire Kannistu.

Rada läbis ka naiskodukaitsjatest koosnev nulltiim, kuhu kuulus Karksi jaoskonna liige Reeli Visnap. Ta meenutas, et esialgu oli sekeldamist kaardi lugemisega ning parasjagu nuputamist kraavide ületamisega, sest märjaks ei tahtnud ju keegi saada. Väsimus küll ründas, aga matkati võiduka lõpuni.

“Pikkjalutamine metsas polnud nii jube kui liikumine varahommikul mööda teed – puud-põõsad “ärkasid ellu”, kivid teel “jooksid” ringi nagu valged hiired. Saime öökülma ka tunda, aga liikudes jahe ei olnud,” jutustas Visnap.

Põnevamatest kontrollpunktidest nimetas ta nn miinivälja, kus üks võistleja pidi kinniseotud silmadega läbima takistusraja. Teda juhendas teine võistleja, kellel olid peas kõrvaklapid, kus kõlas vali muusika. “Kartsime ka kogu aeg, et kõieülesanne tuleb, mingi tasakaalu hoidmine või

ronimine, aga õnneks ei tulnud,” rääkis Visnap. “Seltskond oli äge koos. Ma vist vingusin kõige rohkem, et ei jaks enam, aga andke võimalus ja teeme veel. Äge oli!”

Võistluse peakorraldaja oli tänavu kodutütarde ja noorkotkaste rühmajuht ja Naiskodukaitsje Karksi jaoskonna liige Ebe Öne. Suure võistluse korraldamisest saadud kogemust hindas ta kõrgelt, sest ette tuli kõikvõimalikke olukordi, mida käigu pealt lahendada. Öne on oma abilistele ja tiimile ääretult tänulik.

“Sellisel võistlusel osaledes õpivad noored meeskonnatunnetust ja aega planeerima ning kindlasti paraneb nende füüsiline vorm. Tulevikus on nad paremini ette valmistunud osalemaks erinevatel võistlustel, näiteks Naiskodukaitsje koormusmatkal,” rääkis ta.

Kodutütarde arvestuses läks üldvõit Tartuses ning noorkotkaste arvestuses Hiiumaale.

KARKSI JAOSKONNA JUHATUS

Kaasakutsuv liikumisaasta algus Karksi-Nuia lasteaias

Igaastaselt on Karksi-Nuia lasteaia töötajad tähtsustanud liikumist ja tervist. Õppeaasta alguses tehtud plaanid liikumisaastaks said teoks. Tegevust jagus erinevatele sihtgruppidele. Aasta jooksul tehtu andis indu ja motivatsiooni edaspidiseks.

Lasteaia terviseeeskonna poolt organiseeritud loodusmatkad lastele ja töötajatele ning fitnessvõimlemine Triin Saare juhendamisel olid jõukohased kõigile.

Uue aasta numbriga saabus ka meile liikumisaasta. Ettevõtlikud lasteaia töötajad hakkasid lugema ja kirja panema tabelisse liikumisele pühendatud aega. Igaüks valis endale sobiva tegevuse, millele aega panustada. Meelistegevusteks kujunesid matkamine ja ujumine.

Aprill oli suur südame- ja liikumiskuu. Toimus põnevaid tegevusi lastele, lapsevanematele kui ka töötajatele. Alustasime südamekuud lustaka võimlemise ning humoorika teatrihommikuga. Lasteaia töötajad veetsid lõbusa õhtupooliku *bowling*'us mõnusalt kuule veeretades. Aprilli keskpaiku toimus traditsiooniline liikumispidu. Sellel aastal otsustasime

kutsuda meiega koos tantsima ka Mulgi valla teised lasteaiaid. Laste rõõmuks oli kõigil õpetajatel võimalus olla mõni vahva tegelane. Iga lasteaia poolt oli välja pandud lisaks laste kavadele ka õpetajate kava. Meie õpetajatele õpetas *swing*-tantsu muusika- ja liikumisõpetaja Sirli Mändma. Õpetajad said kuu aega trenni teha ja tants oligi selge. Liikumispidu kujunes väga meeleolukaks sündmuseks nii lastele kui õpetajatele.

Ühel ilusal kevadisel varahommikul tervitasid meie maja töötajad päikesetõusu imeilusa matkaga lossimägedesse, kust avanesid muinasjutulised vaated. Nautides kevadet ning jätkuvat energiat liiguti kaunil õhtupoolikul jalgratastel piknikule Ainja järve äärde. Meeleolu hoidsid üleval lõbusad liikumismängud Annika juhendamisel.

Jüripäeval toimus kultuurikeskuse poolt kor-

Lasteaiaoperet juhatavad matkarajale sebra (Annika Artla) ja kloun (Kaire Sinimets).

FOTO: Kristiina Muska

raldatud põnevust pakuv linnaorienteerumine. Meie maja töötajad panid välja neljaliikmelise jüriööjooksu võistkonna. Üheskoos läbiti lõbusatujuliselt orienteerumispunktid. Meile tuli parima *show*-võistkonna auhind ning rändrahn, mis kaunistab taas meie lasteaia fuajeed.

Südamekuu lõpetasime perematkaga terviserajale. Matkarajal oli

viis tegevuskeskust, kus pakuti erinevate tegelaskujude poolt vahvaid, pingutust, nutikust ja veidikene osavust nõudvaid ülesandeid, mida aitasid lahendada tegelaskujud muutunud õpetajad. Eriti toredad olid klounid ja sebra, kes rada läbides lõbustasid kõiki matkajaid. Perematkal oli rohkesti osalejaid. Kokku osales üle 200 inimese, sealhulgas 64 peret.

Südamekuu võtsime kokku ühise lõbusa volbritralliga lasteaia õuealal. Tegime kokkuvõtteid toimunud liikumistegevustest. Tunnustustati lapsi ja lasteaia töötajaid, kes panustasid aega liikumisele oma tervise heaks. Meie ettevõtmisi toetasid lahked sponsorid: Wösel, Fitlap.ee – personaalne toitumiskava, Massaažituba, Rimaitri OÜ, Loodusvägi, MyFit-

ness Viljandi, Abja Spordi- ja Tervisekeskus.

Aitäh kõikidele osalejatele, toetajatele ja kaasajajatele.

Liikudes oleme terved, tugevamad ja rõõmsameelsemad. Liigume ikka oma tervise heaks!

ANNIKA ARTLA,
SIRLI MÄNDMA,
MARINA KANGRO
lasteaia õpetajad

Aktiivsed jänkud

Eelmisest Mulgi Sõnast sai lugeja teada vahvast ettevõtmisest Karksi-Nuia Jänkude-rühmas. Nimelt tegelesid nii lapsed kui ka emmed-issid rühmakaaslase emme juhendamisel keraamikaga. Meisterdamine õpetas kannatlikkust, täpsust ja andis uusi praktilisi oskusi. Vähemalt mulle. Lapsed olid kõik loomulikult andekad. Rõõm valminud tassidest on siiani suur ning pojal tass igapäevases kasutuses. No ei leidu lihtsalt majapidamises teist nii ilusat tassi kui see, mis enda käekestega tehtud.

Selliseid vahvaid projekte on Jänkude-rühmas toimunud sel aastal aga ka teisi. Nii vanemate kui ka õpetajate initsiatiivil on aasta jooksul korraldatud mitmeid vahvaid ettevõtmisi, mis on aidanud lastel arendada loovust, koostööoskusi, ettevõtlikku mõtlemist ja sotsiaalseid oskusi.

Mardipäeva eel meisterdasid lapsed koos emmede ja issidega mar-

Uku emmega pesakasti meisterdamas. FOTO: HEIDI ÖÖVEL

dipäevamaske ning jutu- kivistid. Hiljem sattus üks natuke tuttava maskiga pisike Mart(a) ka meie koju laulma-tantsima ja viljaõnne soovima.

Jõulude eel meisterdati koos Kareli emmega jõuluehteid. Koostegemine pakkus rõõmu nii vanematele kui ka lastele.

Ja kevadel meisterdasid põnnid emmede- isside abiga linnupuure. Projekt andis lastele uusi teadmisi loodusest ning vastutustundlikust käitumisest keskkonna suhtes. Lapsed said aimu sellest, millised tingimused on lindudele sobilikud, kui

suur peab olema linnupuuri auk ja kuidas trelli käes hoida.

Meie pere poolt meisterdatud puur rippus juba mõned tunnid hiljem vanavanemate juures vana kase otsas ja tänaseks on sinna üks noor linnupere ka sisse kolunud.

Aitäh teile Malled ja Mihklid, Heidi ja Mariliis, Anne ja Tuuli, et meid töövahenditega varustasite, juhendasite ning inspireerisite!

SIRET VENE
Karksi-Nuia lasteaed

Abja lasteaia taga platsil
23. juunil 2023 kell 19.30-02.00

ABJA
JAANIÕHTU

Jaaniõhtu on kõigile tasuta!

kell 19.30
mängud lastele

pärast lõkke
süütamist
kell 21.00
mängud
suurtele

Tantsuks ansambel
Võimalik osta süüa ja juua!

Kevadised tegemised Halliste põhikoolis

Kevad on kiirelt möödunud ja varsti suvi käes, kuid vahepeal toimus Halliste põhikoolis palju põnevat.

27. ja 29. märtsil tähistati Halliste koolis II teatripäeva, mis oli pühendatud Eno Raua ja Ellen Niidu loomingule. Lastekirjanike sünnist saab tänavu 95 aastat. Eelmise aasta teatripäev oli inspireeritud Hallistes sündinud Jaan Rannapi lastelugudest.

27. märtsil sai lavalaudadel näidata oma õpitut 1., 2. ja 3. klass. I klass esitas näidendi „Siili keedupott“, 2. klass „Karu maja“ ja 3. klass „Pliiatsilugu“. Kõik lood ilmunud Eno Raua sulest. Õpetajad olid palju vaeva näinud: maskid, puud, pöösad, pliivid, majad – kõik näidendiks vajaminev laval olemas. Lastel tekstid kenasti peas, ei puudunud tantski. „Pliiatsilugu“ oli õpetaja Vilja Visteri poolt lavastatud väga leidlikus võtmes. Lõpptulemusena valmis joonistus, mille vaatamisel selgus, et kõik värvid on ilusad ja vajalikud.

29. märtsil said oma õpitut näidata 4.–9. klassi õpilased. 4. klass esitas näidendi „Jänese poeg, kes ei tahtnud magama

jääda“. Selle tuntud Ellen Niidu loo lavastas õpetaja Merle Hüva. Elevust tekitas kaugjuhitav hiireke, kes jonnaka jänese poja lõpuks magama peletas, ning leidlik ja naljakas idee oli madratsipumba-ga tuult saba alla teha.

5. klass ja nende klassijuhataja Inga Tiirats oli lavale sättinud „Jänese kalakasvanduse“. Rolli said kõik lapsed ja jänesel näkkasid magnetiga kalad kohe väga hästi.

6. klass esitas Eno Raua raamatust „Peep ja sõnad“ kolm lugu. Kõikide lugude stsenaariumid kirjutasid õpilased rühmatööna ise. Lood rääkisid ninapidi vedamisest, triibulistest pükstest ja pliidi ääres juhtunud äpardusest. Lavale seadis lood klassijuhataja Riina Linaste.

7. klassi näidendi alguses veeti mitmekesi lavale üht rasket kappi. Üllatusena selgus, et kapis on kaisukaruks kehastunud koolipoiss Ronar-Tarmo Akkaja, kes nüüd Triinule ja Taavile vastu rääkis. Õpilased esitasid kolm lugu raamatust „Triinu ja Taavi lood“. Lavastas õpetaja Marita Jeršova.

Naksitrallidena astus üles 7. ja 9. klass.

8. klassi õpilased kirjutasid paaristööna stsenaariumid ise. Valituks

Halliste teatripäev.

FOTO: HALLISTE PÕHIKOOI

osutus Niikas Gastoni ja Alfred Loidi kirjutatud lugu „Kassid“, milles naksitrallid asusid linna kasside käest päästma. Kohale kihutati poiste poolt monteeritud Muhvi „autoga“. Klassijuhataja Airika Gastoni juhtimisel see vahva lugu lavale jõudis.

Naksitrallide kostüüme sai Ugalas laenutamas käidud. Ega need õigupoolest otseselt naksitrallide kostüümid ei olnudki, aga lahke kostümeerija Ugalast kutsus kohale ja arvas, et küll me koos midagi ikka neile selga leiame. Lapsevanem Aiki Kalitventsev tuli nõu ja jõuga appi, meisterdas Sammalhabemeks kehastunud pojale vahva habemegi. 9. klassi esi-

tatud loos said väikesed mehikesed esmakordselt kokku jäätiseputka juures, tutvumise käigus söid päris jäätist ja külmast lõdiseminegi tuli ehtsalt välja.

Seni, kuni laval dekoratsioonide ja muusikaklassis riideid vahetati, näitas õpetaja Anneli eesti näitlejate fotosid. Parimaks näitlejate tundjaks osutus õpilastest Sireli Aren 8. klassist.

Ise tegime, ise õppisime, ise vaatasime!

Toredaim on asja juures see, et laval said käia ka need, kes rahvatantsu ei tantsi ja mudilaskooris ei laula.

ANNELI MERILA
Halliste põhikooli õpetaja

Abja gümnaasiumi esimene aasta KiVa koolina

Peagi lõppev õppeaasta on Abja gümnaasiumi perele olnud esimene KiVa aasta. KiVa on Soomes Turu ülikoolis välja töötatud programm kiusamise märkamiseks, äratundmiseks, kiusamisjuhtumite lahendamiseks ning kiusamise ennetamiseks.

KiVa tunnid toimuvad regulaarselt, esimestel klassidel lausa igal nädalal tunniplaani järgi, teistes klassides klassijuhataja tunnis. See loob võimaluse süsteemselt ja järjepidevalt viia lasteni teadmisi ja hoiakuid kiusamise kohta.

Ennetamine, sekkumine ja jälgimine on KiVa kolm peamist sammast, millele kogu teaduslikult tõestatud metoodiline tegevus toetub. Ennetustegevustega tegeletakse aktiivselt tundides.

Kiusamisjuhtumi korral tegutseb kooli KiVa meeskond vastavalt väljatöötatud süsteemile. Toimuvad vestlused kiusatud õpilasega ning samuti kiusajaga. Saavutatud kokkulepped dokumenteeritakse ning hiljem jälgitakse mitme nädala vältel olukorda. Kiusamisjuhtumitest teavitatakse ka õpilaste vanemaid.

Esimese klassi õpilastele KiVa tunnid meeldivad. Saame juurde teadmisi ja oskusi, kuidas viisakalt käituda, kiusatud kaasõpilast toetada ning enda ja teiste erinevate tunnetega toime tulla. Lapsed ütlevad, et neile meeldib tundides erinevatel teemadel arutleda, mängida, vaadata videosid kiusamise kohta ning oma emotsioone jagada. Lisaks armastavad lapsed KiVa tunnis plakateid joonistada. Selles tunnis julgetakse oma kogemusi kiusamisega seoses avaldada ning selle teadmise saavad täiskasvanud õpilaste omavahelisi suhteid parandada, murekohti lahendada.

Tarkused, mida lapsed KiVa tunnis õpivad, ei puuduta ainult neid situatsioone, kus kedagi kiusatakse, vaid ka seda, kuidas leida uusi sõpru ning kuidas neid sõpru hoida siis, kui tekivad konfliktid. Kiusujuhtumi korral ei karistata, vaid võetakse ette vestlused, kus lastega kahetsusväärne sündmus läbi arutatakse ning koos mõeldakse, mida oleks võinud teha teisiti või kuidas olnuks tark käituda. Loomulikult õpetatakse neidsamu hea suhtlemise põhiluseid ja kaaslaste märkamise oskusi igas koolitunnis, aga KiVa tundides saab sellest rääkida palju süsteemsemalt ja järjepidevalt.

Kui õpetaja juurde tulevad näiteks kaks last jutuga, et läksime jälle tülli, siis aitab õpetaja neile meelde tuletada, mida nad on KiVa tunnis õppinud, öeldes, et vaata, me just harjutasime seda, et kui keegi ütleb sulle midagi, mis sulle ei meeldi, et kuidas sa võiksid reageerida, sa oled seda harjutanud, sa oskad seda küll. Nii on võimalik KiVa tunnis õpitut päriseluga kokku viia.

KiVa võti on selles, et lastel endal on võimalus keerukaid olukordi lahendada ja ise oma käitumist korrigeerida. Ei ole ainult nii, et õpetajad räägivad koolis ning ema ja isa räägivad kodus. On hoopis nii, et ka laps ise saab õpetaja juhendamisel oma käitumist ja iseenast analüüsida. Kõik tõsisemad juhtumid saab ka suuremas õpilaste rühmas läbi arutada ja sel viisil mõjutada tervet rühma uskuma, et kiusamist ei ole vaja julgustada, vaid hoopis ohvrit on vaja toetada.

Igal lapsel on õigus toetavale ja turvalisele arengukeskkonnale ning Abja gümnaasiumis loodame seda KiVa programmi abiga pakkuda. KiVa metoodika rakendamine ei tähenda kahjuks seda, et kiusamine meie koolist täiesti ära kaob, kuid teeme selle nimel järjepidevalt tööd.

KiVa meeskonna nimel

CHRISTI LÕHMUS-ERG
õppejuht
EVIJA PÄRN
õpetaja

Curly Strings käis kauges külas

23. märtsil külastasid Halliste põhikooli Eeva ja Villu Talsi ansamblist Curly Strings, nad saabusid otse Tartust.

Külalised kutsusin kooli, et teha ära oma kohustuslik loovtöö. Eeva ja Villu osutasid väga jutukateks, toredateks ja julgustavateks vestluskaaslasteks. Mul olid ette valmistatud küsimused intervjuuks, mille ma korraldasin kooli aulas, sellest sai osa kogu koolipere ja õpetajaskond.

Lahked muusikutest külalised vastasid meelsasti minu kõikidele küsimustele, millele vahepalaks mängisid Eeva ja Villu ka mõne loo. Otse loomulikult lõpetati külalistund ansambli kõige kuulsama looga, kõlas laul „Kauges külas“.

Koolipere jäi minu korraldatud üritusega rahule, tean seda, sest sain suulist ja kirjalikku tagasisidet. Paljud õpi-

Eeva ja Villu Talsiga.

FOTO: ERAKOGU

lased ja õpetajad said autogramme ja klõpsida selfisid, mida kuulsused suure lahkusega jagasid.

Täna südamest oma loovtöö juhendajat Endel Purjut.

LAURA LUMISTE
Halliste põhikooli
8. klassi õpilane

AKG Meediagrupp Tallinnas meediamaailmaga tutvumas

5. mai oli August Kitzbergi nimelise gümnaasiumi meediagrupi jaoks vägagi tegus ja põnev päev.

Päeva alustasime Kanal 2 majas, kus sealseid stuudioid ja raadiojaamu tutvustas telerežissöör ja produtsent Jüri Pihel. Nägime stuudioid, kus filmitakse mitmeid meile tuttavaid telesaateid, nagu "Õhtu" ja "Kuuuurija".

Samuti ka seda, mis toimub kaamerate taga, alates ideest kuni montaažini. Meile avanes ka võimalus heita pilk kolme Eesti suurima telekanali saadete vaatajaskonna statistikkasse. Heitsime pilgu ka MyHitsi ja Kuku raadio ruumidesse ning Postimehe toimetusse. Kogu hoone seinu kaunis-

tasid imekaunid maalid, mida oleks võinud isegi kauemaks uurima jääda.

Järgmisena viis tee meid TV3 stuudiosse, kus meid võtsid vastu teleajakirjanik ja ühtlasi ka TV3 turundus- ja kommunikatsioonijuht Anneli Adermann ning AKG vilistlane ja endine meediagrupi liige Andres Eelmaa, kes töötab TV3s helirežissöörina. Seal olid parasjagu käimas ettevalmistused Stuudio saate salvestuseks. Tänu sellele saime näha, milline sagin leiab aset enne salvestust ja selle ajal. Tol päeval veeti stuudiosse täissuuruses paat.

Nägime mitmeid tuttavaid telenägusid, telestuudioid, raadiojaamu ja sarjade filmimispaiku.

Saime olla ka otseetri ajal Star FMi ruumis ja nägime, kuidas ilmamate lugemine toimub.

Viimaseks peatuspaigaks oli turundus- ja reklaamiagentuur La Ecuador. Sealsete ettevõtte tegemisi tutvustas meile kooli vilistlane Anna Leena Tae, kes oli omal ajal üks meediagrupi algatajatest. Anna Leena rääkis meile oma teekonnast turundusmaailma ning mida kõike põnevad nad oma kollektiiviga korda saadavad. Päeva lõpus käisime vaatamas ka Kättemaksukontori maja, enamik meist jälgib seda sarja ning oli huvitav seda lõpuks päriselul näha.

Päev oli sisutihe ning ülimalt meeleolukas. Mitmed meist said mõtteid

AKG Meediagrupp TV 3 Stuudio saate stuudios.

FOTO: ANNELY ADERMANN

edaspidiseks ning indu meediasuunal jätkamiseks. Aitäh meie juhendajale

Hanna-Lauren Loitile, kes selle inspireeriva päeva korraldas.

**HELENA MALING
ELISE PAJO**
AKG Meediagrupp

Tarvastust kirjutatud pärimuslugu sai animafilmiks

17. mail tulid Halliste põhikoolis kokku animafilmi tegemiseks 11 huvilist. „Animafilmis on kõik võimalik, Vanapagan võib ka lõhkise kõhuga koju kõnvida, nagu juhtus selles loos,“ tõi 2012. aastal Eesti Kunstiakadeemias magistriõpingud lõpetanud Priit Pärna õpilane Helen Unt, kes sellel päeval lapsi juhendas.

Õpetaja Anneli Merila jutustas kolm pärimuslugu. Lapsed valisid üksmeelselt animeerimiseks pärimusloo „Kuldratas“. Lugu räägib Vanapaganast, kes kord kuupaiselisel ööl juhtub metsajärve äärde. Märkab järvel Kuu peegeldust ning arvates, et tegemist on rahapajaga, hakkab paja kättesaamiseks järve tühjaks jooma. Ettevõtmi-

ne lõpeb aga kõhu lõhki minemisega.

Lapsed õppisid animeerimise põhitõdesid, tutvusid App Stop Motion Studio programmiga. Ja mis animafilm see ilma helita on: Hendrik Rahu mängis taustaks kitarri, Kadri Tellis ja Heili Mehu aitasid Vanapaganal häälkalt juua, Sander Fabian imestada, Adeline Merzlova ringi tatsata ja õpeta-

ja Anneli pika joonlauaga pauku tehes kõhu lõhki ehmatada.

Helen Undi sõnul on tulemus, arvestades ajalist kulu, igati hea. Valminud animafilmi „Kuldratas“ võib näha Halliste põhikooli kodulehelt.

Aitäh Helenile meid kõiki animamaailma viimise eest.

ANNELI MERILA
Halliste põhikooli õpetaja

Abja lasteaed tähistas 50. aasta juubelit

Abja lasteaed tähistas 50. aasta juubelit praeguses hoones Aia tn 24, mis avati aastal 1973.

Abja-Paluojaal toimus lastehoid juba Eesti Vabariigi ajal, aga kahjuks sõja ja muude asjaolude tõttu oli tegevus katkendlik.

Teadaolevate andmete põhjal töötas 1949. aastal Abja Lastesõim, mis asus Kirsi tänaval.

1967. aastal tekkis lasteaias kahjutuli ja lasteaiarühmad tuli kolida Abja erinevatesse asutustesse: Abja keskkooli, Abja Tarbijate Kooperatiivi ja Abja sovhoosi.

1971. aastal pandi uuele lastepäevakodu hoonele nurgakivi, mis avati ametlikult 1973. aastal ja kus asub lasteaed tänaseni.

50. juubeliaasta sünnipäevakuu oli rohkelt lastele mõeldud tegevusi täis.

Kuu algas vahva lihavõtteetendusega ja lihavõttepühade tähistamisega.

Seejärel toimus tervisenädala raames mitmeid sportlikke ettevõtmise, sealhulgas algas iga hommik virgutusvõimlemisega õues. Tervisenädala lõpetas reedel toimunud lahtiste uste mängupäev. Sel päeval avanesid peale hommikusööki kõikide rühmaruumide ukseid ning lapsed said omal valikul liikuda erinevate ruumide vahel ja aina mängida-mängida-mängida.

18. aprillil osalesid Kastani rühma lapsed koos õpetajate Merilin Laisaari, Birgit Tammisti ja Raili Sosiga Karksi-Nuia lasteaias korraldatud Liikumispäev. Vahvates kostüümides õpetajad ja lapsed esitasid põnevaid tantsukavasid.

Samal ajal aga toimus lasteaias Abja gümnaasiumi

korraldatud maastikumäng „Keeristorm“. Maja ette sai kriidiga joonistatud takistusrada, mida võistlejad pidid hoolikalt läbima. Rada oli veel nädal aega hiljemgi laste ja ka vanemate seas populaarne ning kuna vihm pesi selle maha, siis tuli rada iga päev uuendada.

19. aprillil toimus Abja kultuurimaja korraldatud Jüriööjooks, kus Abja lasteaiast osales üle 30 lapse ning kõik said osalemise eest medali.

Lõpuks oligi käes reede ja 21. aprill, mil tähistasime suurelt Abja lasteaias 50. aasta juubelit.

Maja ja õu oli ehitatud õhupallide ja kaunistustega sünnipäeva vääriliseks. Pidulustasime maja ees, kus lapsed laulsid ja tantsisid ning õpetaja Viive luges ette vahvaid laste ütlemisi. Õu oli rahvast täis: lapsed, töötajad, lapsevanemad ning küla-

lised ja sõbrad erinevatest Mulgimaa asutustest.

Pärast laste esinemist olid kõik kutsutud õuealale lustima ja torti sööma. Uudishimulikud said uudistada ka lasteaias maja sisemust ning õppeklassi loodud ajaloonurgakest.

Vaevalt oli nädalavaheetusmöödas, kui lapsed said esmaspäeval, 24. aprillil veel sünnipäevameeleolu jätku. Nimelt tuli meile külla teadusteater Kolm Pörsakest, kes tegi mitmeid huvitavaid ja paeluvaid teaduskatseid. Loodame, et see inspireeris nii mõndagi last tulevikus teadlaseks hakkama.

Nii vahvat ja sündmusterohket kuud pole Abja lasteaias ammu olnud. Nüüd on kogu lasteaias perel rõõmsam meel minna suvele vastu.

KERSTI KUTSER
direktor

Abja lasteaias vana hoone.

FOTO: ABJA MUUSEUMI KOGUST

Kolme Pörsakese teadusteater lapsi rõõmustamas.

FOTO: ERAKOGU

Karksi-Nuias joosti juba 12. korda Kitzbergi mäel

Jooksjad Kitzbergi mäel.

FOTO: KARKSI-NUIA KULTUURIKESKUS

Traditsiooniline juba 12. Kitzbergi mäejooks toimus jüripäeval, 23. aprillil. Käesoleval aastal viisid korraldajad esmakordselt sisse muudatuse, et noored kuni 12-aastased (k.a) alustavad jooksu täpselt poole maa pealt ehk jooksevad 169 meetrit. Osalejaid,

kes ränka mäge olid nõus joostes vallutama, tuli kokku 30. Jooksu lõpetas tüdrukuid üheksa, poisse seitse, naisi viis ja mehi üheksa. Mäejooksu meeste rekord kuulub aastast 2014 Mikk-Mihkel Arrole, mis on 56,0 sekundit. Naiste rekord kuulub aastast 2009

Berit Hromenkovile ajaga 1.16,0. Need rekordid jäid seekord veel püsima. Kõige enam jooksu võite on saanud meestest on kaks võitu Erki Malingul (2011, 2012) ning Eero Malingul (2017, 2018). Naistest on jooksu kolm korda võitnud Gedly Tugi (2013, 2014, 2015) ja

kaks korda Berit Hromenkov (2009, 2010) ja Sirel Kruuse (2011, 2012).

Seekordse jooksu parim oli Kermo Tiidu ajaga 59,8, teine Mati Mikk, kolmas Henri Hommik. Naistest oli kiireim Kadi Pukk ajaga 1.17,8, teine Kätlin Jakk, kolmas Grete Tselištševa. Kuni 12-aastaste tüdrukute parim ja rajarekordi omanikuks sai Keilen Kägu ajaga 50,2. Kuni 12-aastaste poiste parim ja rajarekordi omanikuks sai Aadi Kukk ajaga 46,4.

Suure panuse võistluse osalejat arvule andsid kergejõustikuklubi Järvala noored sportlased, kes Karksi-Nuias laagris viibisid. Suur tänu Coop Tarbijate Ühistule, kes mäejooksu võitjatele väärilised auhinnad välja pani. Järgmine Kitzbergi mäejooks juba 23.04.2024.

Mulgi vald 16. Eestimaa suvemängudele

Eestimaa suvemängud toimuvad iga 4 aasta järel. Käesoleval aastal toimuvad 16. Eestimaa suvemängud 8.–9. juulil Lääne-Virumaal Rakveres, mängude patrooniks on Eesti Vabariigi president Alar Karis. Eestimaa suvemängud on Baltimaade suurimad spordimängud, kuhu oodatakse üle 3000 osaleja Eestist ja välisriikidest. Kõige sportlikumad maakonnad ja omavalitsused selguvad võisteldes 25 spordialal.

Suvised suvemängudel selgitatakse võitjad ja parimad võistkonnad, parimad omavalitsused kergejõustikus, jalgrattakrossis, orienteerumises, kettagolfis, jahilaskmises CSP, trikitõukeratta võistluses, juhtide võistluses, spordijuhtide võistluses, meeste võrkpallis, naiste võrkpallis, meeste rannavolles, naiste rannavolles, meeste korvpallis 3x3, naiste korvpallis 3x3, petangis, mälumängus, tennis ja kõieveos.

Mulgi vald plaanib osaleda Eestimaa suvemängudel ja seal edukalt esineda erinevatel spordialadel. Korraldaja valla võistkonna kokku panemine on suur ja ajamahukas töö, võib juhtuda, et me ei ole osanud kontakti leida meie vallas elavate inimestega, kes sooviksid mängudel osaleda või meil lihtsalt puudub info valda elama asunud sportlikest inimestest. Selleks kutsungi üles kõiki huvilisi endast märku andma, et me saaks kokku võimalikult tugeva valla esinduse ja oleksime võistlustel edukad.

Seniks kõigile mõnusat liikumist täis aastat ja häid treeninguid!

TAIMO TUGI
vall spordijuht

14. Karksi-Nuia jüriöö linnaorienteerumine

Peale Kitzbergi mäejooksu toimus XIV Jüriöö linnaorienteerumine. Enne jooksu süütasid jüritule Kitzbergi mäejooksu võitjad Kermo Tiidu ja Kadi Pukk, mis oli orienteerumisele kui stardipauk. Osalema oli registreerunud seitse võistkonda, kes kõik ka kaart käes Karksi-Nuia linna peale orienteeruma läksid. Orienteerumisel tuli leida kuus erine-

Kõik linnaorienteerumisel osalejad, mõõgaga võitjad Winged.

FOTO: KARKSI-NUIA KULTUURIKESKUS

vat kontrollpunkti ning lahendada nendes erinevaid liikumisaastale kohaseid ülesandeid.

Esikoha võitis tubli tulemusega võistkond Winge koosseisus Truude Tammaru, Helena Maling, Karl Mattias Kuusk ja Uku Kruuse, kes said aastaks enda valdusesse rändkarika puidust mõõga.

Välja valitakse ka parima kostüümiga jooksma

tunud võistkond ja see auhind läks alati stiilsele Karksi-Nuia lasteaiavõistkonnale.

Kõikide osavõtjate vahel loositi mitmeid toetajate auhindu.

Mäejooks ja linnaorienteerumine toimus Karksi-Nuia kultuurikeskuse, Karksi-Nuia spordikooli ja Karksi-Nuia noortekeskuse koostöös.

Jaanipäeval 46. Jaanijooksule

Jaanipäeval, 23. juunil on kõik jooksusõbrad ja kepikõndijad oodatud Karksi ordulinnuse varemete vahele, et startida kell 16 juba 46. korda toimuval Jaanijooksul ümber Karksi-Nuia paisjärve. Jooks on toimunud juba aastaid ja on üle elanud keerulisemaid aegu, kuid traditsioon on kestma jäänud. Tänu sellele on ka osalejate arv aasta-aastalt tasapisi kasvanud, mis paneb ka korraldusmeeskonna parajalt proovile, et võistlus toimuks latusalt. Aastaid on kasutatud jooksule eelregistreerimist internetilehe myraceresult.com ja seda lehte kasutame ka käesoleval aastal. Kasutage mugavat eelregistreerimist interneti lehel, nii saate ka soodsamalt jooksul osaleda.

Nii nagu ka varase-

matel aastatel on enne põhijooksu toimumas lastejooksud. Sel aastal on lastejooksu korralduses väike muudatus. 300 meetri lastejooksudel aega ei mõõdeta, laste registreerimine jooksule toimub enne algust võistluspaigas ja osalemine on tasuta. Jooksul selgitatakse välja iga vanuseklassi kolm paremat, kes saavad medali ja sponsorite auhinnad. Lapsed, kes on sündinud ajavahemikus 2013–2016 saavad osaleda 700 m jooksul ning sellel jooksul toimub ajavõtt. 700 m jooksule toimub eelregistreerimine interneti lehel ja on tasuta, võistluspäeval võistluspaigas on tasuta.

Motiveerimaks jooksust osa võtma tugevaid jooksjaid, tõstisime meeste ja naiste üldvõitjate auhinnarahasid, mis olid

Jaanijooksu start aastal 2019.

FOTO: ERAKOGU

püsinud samad alates 2014. aastast, lisaks boonusena viidi sisse meeste ja naiste rajarekordi püstitamise täiendav auhinna raha. Jaanijooksu meeste rajarekordi omanik on Keio Kits, kes 2016. aastal jooksis ümber Karksi-Nuia paisjärve ajaga 14.04,2 ja naiste

rekord kuulub aastast 2018 Luna Aleksandra Lagodale ajaga 16.00,0.

Rekordid ootavad ületamist!

Ilma heade toetajateta ei saa suuremat spordivõistlust korraldada. Jaanijooksul on alati olnud omad toetajad, kes ka käesoleval aastal pa-

nevad jooksule oma õla alla, kindlasti on lisandub uusi toetajaid. Täna korraldustoimkonna poolt teid kõiki juba ette ära, ilma teieta ei ole võimalik seda võistlust heal tasemel korraldada.

Pärast jooksu loositakse kõikide jooksjate

vahel välja toetajate poolt auhindu.

Loodame soosivale ilusale jooksuilmale ning teeme jaanipäeval joostes või kepikõndides tiiru ümber Karksi-Nuia paisjärve.

TAIMO TUGI
valla spordijuht

Mulgi MV parim Günther Pöllumäe.

MX Open võitja Tanel Leok auringil.

FOTOD: Genadi Katenev

Motokrossi Eesti meistrivõistlused said avalöögi Ainja krossirajal

Motokrossi Eesti meistrivõistluste esimene etapp ja Nuia Suursõit 2023 toimus mai esimesel nädalavahetusel Karksi-Nuia Ainja krossirajal.

Kahe päeva peale kokku oli võistlustules 252 sportlast.

Meistrivõistluste tase tundub käesoleval aastal olevat üsna ühtlane ja selle tõestuseks jagus palju põnevaid võistlussõite. Paljudes masinaklassides

selgus lõplik esikolmik alles viimasel võistlusringil. Rohkem pingutama pani tõenäoliselt teadmine, et põhiklasside parimad pääsevad peale teist võistlussõitu ilma kiivrita ja legendaarse õlalindiga auringile. See on sportlasele suur au ja tunnustus.

Lisaks eestlastele pääsesid veel poodiumile võistlejad Lätist, Leedust ja Soomest.

Eesti Mootorrattaspordi

Föderatsiooni peasekretär Martin Arumäe tänas hea korralduse ja hea koostöö eest Eesti meistrivõistluste etapi korraldamisel Karksi-Nuias. Karksi TSK ütleb omalt poolt suur aitäh fännidele ja publikule, kelle rohkearvulisus kinnitas, et motosport on endiselt populaarne Eestis.

Suur tänu toetamast Mulgi vald, Nuia PMT, Holttem, MetEst Metall, CNC Grupp, PL Trans,

Tulemused laupäeval, 6. mail:

Koht	65cc	85cc	MX125	MX2	MX Open	MX Veteran
I	Gregor Lootus	Travis Leok	Tomass Šileika	Edvards Bidzans	Tanel Leok	Priit Palatu
II	Enri Lustus	Lucas Leok	Richard Paat	Erlandas Mackonis	Karel Kutsar	Dmitri Vinogradov
III	Theo Kolts	Jekabs Hudolejs	Sebastian Leok	Uldis Freibergs	Gert Krestinov	Matti Korkeamäki

Tulemused pühapäeval, 7. mail:

Koht	50cc	MX Naised	Mulgi MV	Quad	K/V
I	Ruben Tees	Noora Uro	Günther Pöllumäe	Karl Robin Rillo	Markus Normak / Lari Kunnas
II	Ron Tiisler	Karleen Randver	Jaanus Hugo Ermits	Karlis Neija	Janis Jegorovs / Peteris Jegorovs
III	Roberts Vanagas	Carita Lomp	Ragnar Valdstein	Priit Järvloo	Ülar Karing / Oliver Sebastian Lamp

Puidukoda, Iivakivi, Monopol, Vaskorehitus, Kaarel Saaremets.

Järgmine võistlus toimub Ainjas 26. august, kui toimub Eesti Karikavõistluste 8. etapp.

ANTI KALA

XVI Sakala mängudelt Mulgi vallale 4. koht

Sakala mängud on ajaloolise Viljandimaa koosseisu kuulunud omavalitsuste spordimängud, kus kokkuleppelistel aladel omavahel mõõtu võetakse. Lõpenuid mängude kavas oli kokku 13 spordiala. Nendest kolmeteistkümnest spordialast kaks toimusid Mulgi vallas, tõstmine Abja spordi- ja tervisekeskuse jõusaalis ning kergejõustik Karksi-Nuias August Kitzbergi nimelise gümnaasiumi staadionil.

Mulgi valla võistkonnad olid väljas kümnel spordialal. Omavalitsustevahelise võistluse arvestusse läksid kolmeteistkümnest alast seitse (kergejõustik +6 parimat ala). Omavalitsuste võrdluses saavutas Mulgi vald kokkuvõttes neljanda koha 84 punktiga, võitis Viljandi vald 99 punktiga, järgnesid Viljandi linn 94 ja Põhja-Sakala vald 90 punktiga, Mulgi valla selja taha jäid veel Tõrva vald viiendaks ja Põltsamaa vald kuueks.

Mulgi valla võistkonnadest jättis esikoha koduvalda kõige suurema sportlaste arvuga tõstmise võistkond, 2. koha saavutasime discgolfis ja poiste võrkpallis, kolmandaks tulime kergejõustikus, kabes ja mälumängus, neljandad olime naiste võrkpallis ja jalgratta võistlusel ning viiendad tüdrukute võrkpallis ja poiste jalgpallis. Kokku osales Sakala mängudel Mulgi valla võistkondades 84 valla elanikku.

Täna kõiki Mulgi valla esindanud sportlasi ja võistkondade liikmeid, kes te kõik andsite oma parima iseenda ja oma koduvalda eest.

Eriline tänu ka võistkondade komplekteerimisel kaasa aidanutele ja vaeva näinutele: Enn Raiestele, Teet Meeritsale, Siiri Merisaarele, Mari Kahule ja Enn Sarvele. Järgmised Sakala mängud peaksid toimuma 2025. aasta mais.

TAIMO TUGI
valla spordijuh

Lõppes Mulgi valla kevadine sammuvõistlus „Mõnus sumin sammudes“

Ajavahemikus 10.04–10.05.2023 kestis esimene Mulgi valla kevadine sammuvõistlus "Mõnus sumin sammudes" mobiilirakenduses Fitsphere. Esmakordselt Mulgi vallas korraldatud sammuvõistlust võib pidada edukaks ja igati korda läinuks. Sammuvõistlusele registreerus kokku 155 valla elanikku ning 140 inimest võttis kuu jooksul sellest ka osa. Osalejad sai kokku 31 885 800 sammu, mis tähendab, et keskmiselt tegi iga osaleja 7347 sammu päevas. Võistluse eesmärgiks oli kõikidel osalejatel saada

täis 250 000 sammu, selle eesmärgi täitsid 65 osalejat ehk 46% osalejatest. Mõnevõrra huvitavaks võib pidada osalenud naiste ja meeste suhte erinevust, mille vahe oli ligi kolmekordne. Osalejatest naised olid 104 ja mehi oli 36. Osalejate keskmine vanus oli 36 eluaastat.

Individuaalselt tegi selle kuu jooksul kõige rohkem samme ning näitas head eeskujut aktiivse ja liikuva eluviisi osas August Kitzbergi nimelise gümnaasiumi kehaharjutuste õpetaja ja Karksi-Nuia spordikooli treener Teet Meerits,

kes tegi kokku 861 484 sammu. Teedule järgnesid Priit Lepik 791 289 sammuga, kellele järgnes parima tulemuse naisest teinud Elina Toomla 611 440 sammuga.

Võistluse sammude eesmärgi täitnute vahel loositi välja erinevaid auhindu, mille olid välja pannud sammuvõistluse toetajad: Varjula Talu Mesila, Abja Spordi- ja Tervisekeskus, August Kitzbergi nimeline Gümnaasium, Süü Ää Mahe-näksi Vabrik, Livol ning Mulgi vald. Kokku läks loosi 31 auhinda. Aitäh kõikidele osalejatele ja

loodame, et kõik said täiendavat motivatsiooni liikumiseks! Palju õnne kõikidele loosiauhinna võitjatele!

Kuidas Mulgi vallal läheb omavalitsuste sammuvõistlusel saab vaadata ja jälgida Fitsphere kodulehelt <https://thefitsphere.com/omavalitsused/>.

Uus samalaadne sammuvõistlus toimub suve lõpupoole, palun jälgige reklaami Facebooki lehel „Mulgi valla sport“ või Mulgi valla kodulehel. Liigume ja liigutame ikka oma tervise heaks!

TAIMO TUGI
valla spordijuh

Mulgi male seeriaturniiri võitjad.

FOTO: KEIJO KOORT

Mulgi male seeriaturniir 2023

Jaanuaris toimus I etapp Uue-Kariste rahvamajas, II etapp toimus veebruaris Mõisaküla kultuurimajas, III etapp märtsis Karksi-Nuia kultuurikeskuses ja viimane otsustav etapp aprillis Abja kultuurimajas.

Täna Mulgi valla turniiri toetamise eest ja kõiki kultuurimajade töötajaid lahke võõrustamise eest!

Tänavusel etapil olid esindatud noored maletajad Abjast, Karksi-Nuiast ja Mõisakülalt (Kilingi-Nõmme gümnaasiumi õpilane). Etappidel osales kokku 18 maletajat.

Viimasel etapil, 23. aprillil Abja kultuurimajas selgusid medalivõitjad:

Meeste arvestuses saavutas I koha Aivo Joamets, II koha saavutas Art Õun ning III kohale tuli Olev Raal.

Naiste üldvõitjaks tuli Eha Lihtne.

Noorte arvestuses saavutas I koha Abja gümnaasiumi õpilane ja meie maleringi õpilane Arkon Riigor. II koha saavutas Kilingi-Nõmme gümnaasiumi õpilane Sören Liidres ning III koht Abja gümnaasiumi õpilasele ja maleringi õpilasele Karl-Markus Londonile.

Täna kõiki turniiril osalejaid ja ootame rohkem osavõttu ka järgmisel aastal.

AIVO JOAMETS

turniiri korraldaja ja eestvedaja, Abja maleringi juhendaja

Kuidas joogivesi puhtana hoida?

Ohutu joogi- ja tarbevee kindlustamiseks vajab kaev regulaarset hooldust. Majaomanik, kelle kodu ei ole ühise veevärgiga ühendatud, saab oma joogivee kvaliteedi tagamiseks ka ise palju teha, kirjutavad keskkonnaameti veeosakonna peaspetsialistid Toomas Padjus ja Kätlin Juuram.

Maa pinnast 71% katab vesi, millest vaid 1% on kõlblik joomiseks, toidu valmistamiseks, pesemiseks või kasutamiseks põllumajanduses. Eestis ei ole joogivee kvaliteedi probleem seni veel väga palju muret tekitanud. Muidugi on ka meil piirkondi, kus tuleb põhjavee või pinnavee enne tarbimist töödelda, et selle kvaliteet paraneks.

Kodudes kasutatakse tarbevee saamiseks laialdaselt salvkaeve, mille kohta võib öelda ka šahtkaev või raketega kaev. Salvkaevu abil saab tarbida maapinnalähedase põhjaveekihi vett.

Suve hakul on asjakohane üle vaadata majapidamist veega varustav salvkaev ja selle lähiümborus (hooldusala 10 meetri raadiuses). Hooldusalal ei tohi olla vee kvaliteeti ohustavaid objekte/ehitisi või aineid nagu kemikaalid, väetised, naftasaadused, laudaheitmed jne.

Vaata salvkaev seestpoolt üle. Kui märkad midagi iseäralikku võrreldes eelmise ülevaatusga, siis proovi selgusele jõuda, millega võib olla tegu. Iga paari-kolme aasta tagant on hea tava vee kvaliteet üle kontrollida – võtta veeproov ja see uuringuteks laborisse viia.

Regulaarne hooldus on vajalik, et kindlustada endale ja oma perele ohutu joogi- ja tarbevesi.

Kui uus kaev on saanud valmis ja vesi majas, ununeb tihti ja pikaks ajaks, kust see vesi majja tuleb. Mõne aja pärast võib tunduda, et vesi pole enam nii hea kui ta seda kaevu rajamise järgselt oli. Mis siis lahti on?

„Keskkonnaametnikud on päris tihti tunnustajaks asjaolule, et üsna paljud salvkaevud on halvas seisukorras. Lähemal vaatlusel ja ülevaatusel selguvad tüüpilisemad prob-

leemid: kaevurakked on murenenud, vuukidest lekib pinnaseosakesi, raketel on kahjustused külmarkergetest. Põhjus võib olla ka selles, et veekindl pinnasekiht ülemise kaevurakke ümber puudub või on ebapiisav, kaevu satub sadevesi veetrassi kaevise kaudu või pinnavesi voolab otse kaevu suudme ja kaane ebatiheduste tõttu,” selgitas keskkonnaameti veeosakonna peaspetsialist Toomas Padjus. Lisaks selgub veel, et kaevu puhastamisega pole tegeletud või et kaev on madal ja jääb aeg-ajalt hoopis kuivaks.

Mida saab teha oma jõududega?

- Tihenda vuugid ja praod. Kasuta tsementmörti ja tihendussegusid, mis sobivad kokkupuuteks joogiveega.

- Hoi a kaevu ümbrus võsast ja umbrohist puhas.

- Kui maapind kaevu ümber on vajunud, uuri kaevuraket ümbritseva saviluku olukorda ja vajadusel paranda seda. Taasta maapinna kalle, et vältida pinnavee voolu kaevu suunas.

- Korrasta kaevu kaas ja luuk.

- Vaata üle torustik kaevu ja torustiku läbiviigud kaevurakkest.

Kui kaev ei anna soovitud koguses vett või kui on selgunud, et kaevuve-

si on kasutuskõlbmatu, tuleb kasutada spetsialistide abi (viiteid kaevumeistritele võib leida Internetist).

Pöördu pigem asjatundja poole, kui vajalik on:

- kaevu sügavamaks tegemine;
- kaevu põhjas oleva tihenenud filterliivakihi väljavahetamine;
- rakete vuukide tihendamine;
- kogu kaevu seestpoolt harjamine ja puhastamine;
- vajadusel ka kaevu desinfitseerimine.

Kodumajapidamise reovee vajab puhastamist

Suvine puhkuste aeg on alanud ning inimesed veedavad palju aega suvekodudes. Piirkonnades, kus puudub ühiskanalisatsioon, tuleb igal kodumajapidamisel leida sobilik lahendus reovee puhastamiseks enne kui see juhitakse loodusesse.

„Puhastamata reovee loodusesse juhtimine mõjutab otseselt meie elukeskkonda. Majapidamistest pärit saasteained võivad reostada põhjavee ning samuti põhjustada veekogude seisundi halvenemist. Kuna me soovime elada võimalikult puhtas keskkonnas, siis selleks saab igaüks üht-

teist ära teha ka koduses majapidamises. Nõuetekohasel reoveekäitlusel on seejuures väga oluline roll,” selgitab Keskkonnaameti veeosakonna peaspetsialist Kätlin Juuram.

Reovett saab koguda kas lekkekindlasse kogumismahutisse, mida tuleb regulaarselt tühjendada või rajada omapuhasti.

Kogumismahutisse kogumise lahendus pole kõige odavam, kuna reovee äraveo teenuse eest tuleb maksta. Lisaks sellele peab kogumismahuti kindlasti olema lekkekindel, et reovesi ei imbuks ega voolaks välja, saastades seeläbi keskkonda.

Reovee puhastamiseks rajatakse ka pinnaspuhasti süsteeme. Kas valida imbsüsteem või filtersüsteem, sõltub sellest, kui kaitstud on piirkonnas põhjavesi.

Imbsüsteemi peab valima juhul, kui on nõutud reovee mehaaniline puhastus. Imbsüsteemis imbu reovesi pinnasesse. Silmas tuleb pidada, et immutussügavus oleks aasta ringi hinnanguliselt vähemalt 1,2 m põhjavee tasemest kõrgemal.

Filtersüsteem valitakse juhul, kui nõutud on reovee bioloogiline puhastus. Pinnasfiltri läbinud vesi juhitakse pärast puhastamist veekogusse. Üks osa pinnaspuhas-

ti süsteemist on septik, mida kasutatakse eelpuhastina. Septik on paak, mille põhja sadestub reovees sisalduv heljum. Septiku kasutamine iseisva puhastina on Eestis keelatud, et hoida ära looduse reostumise oht.

Kodumajapidamiste heitvee pinnasesse immutamisele kehtivad piirangud sõltuvad samuti põhjavee kaitstusest. Täpsem info põhjavee kaitstuse kohta on leitav Maa-ameti geoportaaali geoloogia kaardirakendusest.

- Kaitstud, suhteliselt kaitstud ja keskmiselt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada kuni 5 m³ mehaaniliselt puhastatud reovett ööpäevas.

- Nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada pinnasesse kuni 5 m³ mehaaniliselt puhastatud olmereovett ööpäevas, aga see tohi sisaldada vesikäimlast pärit reovett.

- Kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada kuni 10 m³ ööpäevas pärast reovee bioloogilist puhastamist.

Omapuhasti rajamine ja heitvee juhtimine pinnasesse ei ole veekvaliteedi säilitamiseks lubatud joogiveesalv- või puurkaevudele lähemal kui

50 meetrit. Mis tähendab, et näiteks kui kaevu ümber oleva hooldusala laius on 10 m, siis kaevu ja immutuskoha vaheline kaugus peaks olema minimaalselt 50 + 10 = 60 m. Veehaarde sanitaarkaitseala ja hooldusala nõudeid reguleerib veeseadus. Puurkaevude sanitaarkaitsealade ja hooldusala kohta saab täpsemat infot Maa-ameti geoportaalist kitsenduste kaardilt.

Omapuhasti rajamine tuleb kooskõlastada kohalikus omavalitsuses.

Kui pinnaspuhastit ei ole võimalik rajada, siis tuleb kasutada reovee puhastamiseks valmis- ehk kompaktpuhastit. Neid pakuvad mitmed firmad ja valides tuleks arvestada reovee koguseid ja selle koostist. Ouline on ka reoveepuhasti regulaarne hooldus.

LISATEAVE:

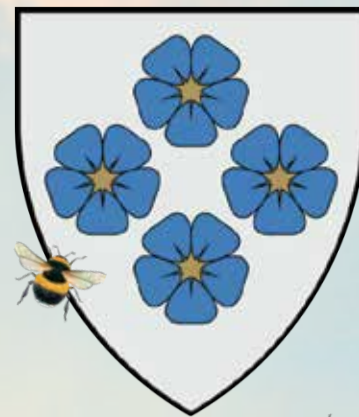
Toomas Padjus
Keskkonnaameti veeosakonna peaspetsialist
toomas.padjus@keskkonnaamet.ee
503 1447

Kätlin Juuram
Keskkonnaameti veeosakonna peaspetsialist
katlin.juuram@keskkonnaamet.ee
5875 2748

Juuni

Mulgi valla suvi

- 3.06 kell 13 Perepäev 50 aastat Mulgi Ekspressist Abja endises jaamahoones
- 3.06 kell 10 Abja õpilaste käsitöölaad Abja Gümnaasiumis
- 4.06 kell 9 Eesti-Läti piirilinna laad Mõisakülas
- 10.06 kell 19 Uue-Kariste rahvamaja 85. juubelipidu**
- 17.06 kell 9-15 Karksi-Nuia juunikuu laad
- 21.06 kell 22 Eesti-Läti suvine pööripäev Mõisaküla piiripunktis
- 22.06 kell 20 Õisu jaanituli Õisu lõkkeplatsil
- 22.06 kell 20 Karksi jaanituli, Karksi külaplatsil
- 22.06 kell 20 Uue-Kariste jaanituli järve ääres
- 22.06 kell 19 Halliste jaanituli
- 23.06 kell 9-16 Abja jaanilaad
- 23.06 kell 9-14 Karksi jaanilaad Karksi pargis
- 23.06 kell 14 Võidupüha tähistamine Karksi Vabadussõja mälestussamba juures
- 23.06 kell 12-17 46. Jaanijooks ümber Karksi paisjärve, start Karksi ordulinnuses
- 23.06 kell 19 Abja jaanituli Abja lasteaia taga
- 23.06 kell 20 Mõisaküla jaanituli Suveaias
- 23.06 kell 19 Mulgimaa jaanituli Karksi ordulinnuses

Juuli

7.-9.07 KARKSI kihelkonnapäevad

- 7.07 Karksi kihelkonna kodukohvikute õhtu, Viljandi Orelifestivali kontsert Karksi Peetri kirikus
- 8.07 Selle suve laad, Selle SUVE pidu – Stefan, Black Velveti ja Respekt, Karksi Ordulinnus
- 9.07 Rahvapargi Rokk – Metsatöll

9.07 Sudiste, Hirmuküla ja Mäeküla külapäev

13.-16.07 ABJA suvepäevad

- 13.07 Indrek Taalma monoetendus
- 14.07 Abja kodukohvikute päev
- 15.07 suvelaad, Rammumees, suvekokteil ja peoõhtu ansambliga Smilers
- 16.06 Rannavõrkpall, medalijooks, ümber järve jooks, paadiralli

20.07 kell 11 Mulgi maleva kokkutulek Mõisakülas

22.07 Mulgimaa peremäng Halliste kihelkonnas

22.07 Pikalauapidu. Mõisaküla linn + raudtee juubel

August

3.08 Murgi noorte pamperpalli võistlused, Mõisaküla

5.08 Mulgimaa peremäng Karksi kihelkonnas

4.-7.08 MÕISAKÜLA kodukandipäevad

- 4.07 Kodukandipäevade kodukohvikud, kell 22 Paul Neitsov Mõisaküla suveaias
- 5.08 kell 21 Suvine tantsuõhtu – Koit Toome, Parvepoisid
- 6.08 Discgolfivõistlused

11.-12.08 HALLISTE suvepäevad

- 11.08 Halliste kodukohvikud
- 12.08 Etendused, võistlused, mängud, simman Anna tares

12.08 Karksi Ratsu kiirmaleturniir Karksi-Nuia Kultuurikeskuses

18.-19.08 URISAAARE kantri- Traffic, Liis Lemsalu, Tarvo Valm, Robirohi ja paljud teised

19.08 kell 12 Abja Gümnaasiumi kokkutulek

19.08 Mõisaküla kodukohvikutepäev

20.08 Mulgi valla külade päev, ringkontsert Tuhalaanes

23.08 Balti kett 34 Lilli-Ungurini piiripunktis

24.-26.08 XIII Mulgimaa Pealinna Akordionfest

- 24.08 kell 19 Allan Jakobi ja Erkki Otsmanni kontsert Abja Kultuurimajas
- 25.08 kell 19 Baltic Tremolo ja erinevate ansambelite kontsert

26.08 Eesti karikavõistlused motokrossis Ainja krossirajal

26.08 Harrastusteatri päev Augustiöö Augustiga ja Libahundijooks Karksi-Nuia Kultuurikeskuses

September

8.-9.09 XV Meefestival Karksi-Nuias

- 8.09 Avamine Karksi ordulinnuses
- 9.09 Meelaad, loengud, töötoad, hõimukohvikud

MULGI PIDU
mulgimaa.ee

10. jaanikuu päeval 2023
MIDRILINNU PESÄ
Mulgi Elamuskeskuses, Tõrva vallas

12.00 MULGI LAAT JA PEREPÄEV
kultuuripesä, lastekava, tüükambre, loomaaid, jõuproovi ja palju muud.

17.00 VII MULGI PIDU
üles astuve laulje, tantsje, rahvamuusigu Mulgimaalt

19.00 PIDU JAKKUP SIMMANIGE
Uuri mano: mulgimaa.ee

Pilet 15€. Pidul ülesastja ja alla 16 aastase saave sissil ilma rahate.

Laupäeval, 10. juunil 2023 Uue-Kariste rahvamajas

UUE-KARISTE RAHVAMAJA

85

juubelile pühendatud rahva-

PIDU

KAVAS

Kell 18.00 kaminasaalis „Uue-Kariste rahvamaja ja külakultuur“ raamatu esitus

Algusega kell 19.00

Sõnavõttud, õnnitlused, meenutused
Kontsert ansambliit LÕOTSANOOBID Karksi-Nuia Muusikakoolist
Avatud näitused „Rahvamaja 85“ ja „Kui mõisas käidi“
Tantsuks mängib ansambel MAIT ja MARGUS

JAANIÕHTU
22.juunil 2023 kell 20.00

Tantsuks mängib TALENT
Kõhutäit pakub Marek
Jaaniohtu jõukatsumised
Karksi mõisapargis

JAANILAAT
23.juunil 2023 kell 9-14

Meelt lahutavad
LAHEDAD MUTID
Mängud lastele
Laadaoksjon

Info ja laadakohta registreerimine
tea.saaremagi@karksi.ee või 55957770

MULGI VALD JA KARKSI-NUIA SPORDIKOOL ESITLEVAD

46. JAANIJOOKS ÜMBER KARKSI-NUIA PAISJÄRVE
23. JUUNI 2023

LASTEJOOKSUD
13:30 KUNI 6-AASTASED 300M
14:30 7-10-AASTASED 700M
ORDULINNUSE HOOVIS

PÕHIJOOKS JA KEPIKÖND 4.4KM
16:00
ÜMBER KARKSI-NUIA PAISJÄRVE

VAHUS	EELREGISTREERIMINE KUNI 01.06.2023	VÕISTLUSPÄEVAL AEG 10.06 - 10.06	VÕISTLUSPÄEVAL AEG 16.06 - 16.06
Lapsed (0-11)	TASUTA	2€	
Spordilapsed (12-15)	5€	10€	15€
Isikud (16-99)	10€	15€	20€

700M LASTEJOOKSULE, PÕHIJOOKSULE JA KEPIKÖNILE EELREGISTREERIMINE:
<https://my.rageresult.com/245449/>

VÕISTLUSTE AMETLIK KODULEHEKÜL: [MULGIVALD.EE/JAANIJOOKS2023](http://mulgivald.ee/jaanijooks2023)

23. juunil kell 20.00
Mõisaküla suveaias

JAANITULI

OHTUT JUHIB ROMET KOSER
TANTSUKS C-DUUR
ESINEVAD ISETEGEVUSLASED

SAAB SÜÜA, SAAB JUUA

7-8.07.2023
Karksi
KIMELKONNAPÄEVAD

REEDE 7.07

- 17.00 KODUKOHVIKUTE ÕHTU Kohviku registreerimine lauren.loit@karksi.ee
- 19.00 VILJANDI ORELIFESTIVALI KONTSERT "Rahvalikud muusikud" Karksi Peetri kirikus. Piletid 15€/10€

LAUPÄEV 8.07

- 8.00-15.00 SELLE SUVE LAAT Karksi-Nuias: Laadakohta registreerimine tiina.tomingas@karksi.ee, +372 5837 6587, 4355529.
- Päevajuht OTT KIIVIKAS, hommikuvõimlemine OTTga, meelelahutusprogramm, esinevad kohalikud kollektiivid, Kolm Pörsakest TEADUSSHOW.
- 20.00 SELLE SUVE PIDU Karksi Orduünnuses: STEFAN • RESPEKT • BLACK VELVET

Pilet: eelkoostööline (ka 6a) tasuta, 7-16a 10€/15€, täiskasvanu/pensionär 12€/20€, looduslast mõndava dokumendi alusel, tavapilet 15€/25€

PÜHAPÄEV 9.07

- 17.00 RAHVAPARGI ROKK: METSATÖLL & MULGIMAA NOORTEORKESTER
- Pilet: Eelkoostööline (ka 6a) tasuta, (täiskasvanu/pensionär 12€/15€, tavapilet 15€/18€)

Piletid müügil Ticketeris ja Karksi-Nuia Kultuurikeskuses
Lisainfo: www.kultuurikeskus.karksi.ee
Facebook.com/kultuurikeskus.karksi

Mõisaküla linna
KODUKANDIPÄEVADE KODUKOHVIKUD

Kui sul on soov avada kodukohvik Mõisaküla kodukandipäevade raames
4. augustil, siis anna oma osalemise soovist varakult teada teada!

Mõisaküla Kodukandipäev

Info ja registreerimine
kultuurimaja@mõisakyla.ee
5256049

Karksi-Nuia PÜ
JUTUTUBA
ootab eakaid

27. juuni
kell 11.00

Kalda 6B Karksi-Nuias

Info 53412507

EESTI AIANDUSE JA MESINDUSE SELTSIDE NÕUPÄEVA JA XXVIII SUVEPÄEVA KAVA

7. JUULIL 2023 MULGI VALLAS POLLI AIANDUSUURINGUTE KESKUSES

Kogunemine Polli Aiandusuuringu Keskuses, Pollis, Uus tänav 2.

Registreerimine, tervituskohv	9.30-10.00
Avamine, lipu haiskamine, sõnavõttud	10.00-10.30
Kontsert	10.30-11.00
Loengute sarj:	11.00-14.00
Polli ajalugu (Taivo Univer)	
Mesindus (Aleksander Kikk, Antu Rohla)	
Marjakasvatust (Ave Kikas)	
Keskonnasäästlik toimekaitse (Kersti Kahu)	
Lõuna	14.00-14.30
Aianduse ja mesinduse inimesed	
Polli lübi aegade	14.30-15.00
Sõnavõttud	15.00-16.00
Ekspertsioonid Polli keskusesse, õunahaldlase ja oeda	16.00-18.00
Seedri Puukool, Morna tallu, Morna Õnne tallu (tasuline), Karksi Orduünnusesse ja kirikusse	

OOTAME KÕIKI AIANDUSE JA MESINDUSE SELTSIDE ENDISI JA PRAEGUSI LIIKMEID NING PRAKTIKANTE RÄPINAST JA EESTI MAALÜKOOLOUST

EELREGISTREERIMINE 26.06-01.07.2023
AVE KIKAS, AVE KIKAS@EMULEE
TEL 513 2081 VÕI LEIJA NAEL, TEL 5695 8776.
OSALUSTASU 20 EURO.

OLETE OODATUD!

Õnnitleme uusi vallakodanikke ja nende vanemaid

15. aprillil sündis Reelika Kivisaare ja Margo Naela perre tütar **MARITE-LIIS**

26. aprillil sündis Laura Tuka ja Robert Reva perre poeg **HANS WILLIAM**

28. aprillil sündis Reet Joosingu ja Jaanis Rootsi perre poeg **ROBIN-REY**

30. aprillil sündis Juulia Juhkami ja Edgar Andersoni perre poeg **ARON**

16. mail sündis Jana ja Rain Arsti perre tütar **ELLI**

Katuse-, fassaadi-, üldehitus- ja viimistlustööd.
Kortermajade renoveerimistööd.
Pakume erinevaid lahendusi hoonete ja majade ehitusel.

MILTON GRUPP

☎ 5352 9476
✉ mehitus@gmail.com

ÕHKSOOJUSPUMPADE MÜÜK PAIGALDUS HOOLDUS

KLIIMAPARTNER.EE ☎ 5184429

Aeg möödub ja riival nii mõnda, elu viib paljugi käest. Aja õigus on võtta ja anda, kuid mälestus on jääv...

MÄLESTAME

HILDA KALDOJA 13.06.1927–30.03.2023	ANNE SAAR 08.04.1949–04.05.2023
HELGA NEERING 23.01.1943–31.03.2023	EEVI LUNTER 10.04.1941–08.05.2023
LEHO AAS 30.05.1948–31.03.2023	MAIMU JAKSON 04.03.1939–09.05.2023
LINDA-EUFRASINE LESK 10.01.1923–03.04.2023	JANEK SIIGUR 01.09.1977–11.05.2023
REIN KOIT 22.04.1956–18.04.2023	MARGUS JERŠOV 23.05.1972–12.05.2023
ENNVILLO 17.06.1951–21.04.2023	ENN LEESMENT 08.07.1951–12.05.2023
ARVED JANISOO 12.11.1956–22.04.2023	ADO PULLERITS 26.09.1943–15.05.2023
MILVI KANGUR 01.07.1932–28.04.2023	MULGI VALLA AUKODANIK HELLE-LIIS MÄNNIK 09.02.1942–16.05.2023
ANDRES MÖLDRE 26.04.1962–28.04.2023	SILVI JÄRVESOO 18.09.1937–17.05.2023
TIJU OSINA 06.04.1936–01.05.2023	

22. juunil 2023
jaanitule platsil algusega kell 20

Õisu jaanituli

Kavas erinevad sportlikud ja seltskondlikud võistlused ja mängud. Autasud. Jaanitule süütamine. Tublid perenaised on oodatud oma suupisteid ja küpsetisi müüma.

Korraldaja: Õisu Rahvaselts ootab tuge
aa EE551010220079559019
Info: 527 4115 ja 5624 1425

LÕPUAKTUSED Mulgi valla koolides

Abja gümnaasium 20. juunil
12. klass kell 12 ja 9. klass kell 15

August Kitzbergi nim gümnaasium 17. juunil
(lõpuaktused toimuvad Karksi-Nuia kultuurikeskuses)
9. klass kell 12 ja 12. klass kell 15

Halliste põhikool 16. juunil kell 17.30

Mõisaküla kool-lasteaed 9. juunil
4. klass kell 10.30

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid. Kinnistud võivad olla tehtud raletega või asetseda piiranguvõõndis.
info@metsakeskus.ee
Tel: 56 111 900

Fekaalivedu, survepesu, ummistuste likvideerimine.
Tel 558 8811, www.fekto.ee

Ostan nõukogude-aegsete sõiduautode varuosi.
Tel 5565 1952

TERESA ABIVAHENDIKESKUS

- Uriinipidamatuse toodete müük
- Abivahendite müük
- Invatõstikid ja kaldteed
- Võimalik riiklik soodustus!

Viljandi Teresa Tel: 433 3190
Tallinna 11 E-pood: www.teresa.ee

MULGI VALLA LEHT

MULGI SÕNA

Soovid jagada infot oma ettevõtte kohta, ostad või müüd midagi, pakud teenust või soovid jagada teateid.

TELLI REKLAAM MULGI SÕNAS

Täpsem info hinnakirja ja mõtude kohta leiad Mulgi valla kodulehelt
www.mulgivald.ee/ajaleht või küsi lisainfot lehe toimetusest maa@mulgivald.ee, telefon 5218756

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

1. juuni ASTA-ALIIDE ADAMSON 89 VELDA ROHTLA 81	18. juuni ELLA KIRBITS 87 ÜLLE PIIRMETS 75
2. juuni LIIVI KULDSAAR 83 ILME LOIT 80 AVO KUUSK 75	19. juuni LEIDA HELIMETS 90 AUGUST TORIM 89 TIJU SEPP 75
3. juuni LINDA TAMM 75	20. juuni LEIDA TEOR 92 LAINE TEMPEL 87 HELMİ TORIM 85 AAVO ILUSMETS 80
5. juuni JÜRI ILUSMETS 83 LEMBIT JOHANSON 80 VALVE TOOMPUU 75	21. juuni MAIE TAMMEARU 84 HEINO MAISTE 81 HELI-MAI TŠETŠIN 80
6. juuni HILJA TUISK 86	22. juuni ALLI KALM 88 MAIE MERIVÄLJA 86 HILJA-ELLI RÄTSEP 83 HELLE TAUTS 82 TIIT HROMENKOV 70
7. juuni INGE KASEVÄLI 70	23. juuni SALME PIRSKO 95 AAGE ALTIS LAHTINEN 89 MARI ARVISTO 86 LUULE RAIDSALU 84 MILVI TIIDU 83 ILME-HEIDI KUUSIK 75 JAAK SUURMETS 70
8. juuni ÕIE KÜTT 89 ANTS KAMA 88 JUHAN SEPP 75	24. juuni ARVO VEIDENBERG 83
9. juuni SALME KÄÄMER 89 ENN TOOMSOO 83 VAIKE TREFFNER 82 HELVE VISNAPUU 75 EVI KRUSMÄGI 75	25. juuni AINO RIKKEN 91 ILMAR KAE LAS 80
10. juuni HELJU LEHESMETS 95 HEINO IKKONEN 75	26. juuni HEINO SAKKOV 70 27. juuni AINO-MERIKE PILT 81 OTTO LEHIS 75
11. juuni LINDA MÄGI 75 TARMO PILK 70	28. juuni LJUBOV BREICIS 87 IIVI KULL 82 LASSE JUHANI PAASIKIVI 75
12. juuni ALMA RABA 91 LEMBIT PÄRNA 91 ELVI RANNIK 84 TIJU LIESMENT 82 MAYA SEIN 75	29. juuni SILVI RAJAMÄE 81 ANNE KAARMÄE 75
13. juuni TIJU MUREKAS 75	30. juuni HEIKKI HEINRICH TANN 88 ARVO TÄKS 75
14. juuni EVA MÄGI 85 AITA KÜTT 83	
15. juuni VAIKE ASU 83	
16. juuni LIIDA MÄGER 83 VOLODYMYR KARP 70	
17. juuni JAAK EKI 70	

Külite ei soovi ajalehes oma sünnipäeva avaldamist, siis palun andke sellest aegsasti lehe toimetusele teada.

Muruniitmine, hekipügamine, korstnapühkimine üh pereelamus (litsens).
TEL 5698 1275, Taevastes OÜ

Teeme kõiki sise- ja välistööd, samuti lammutustööd.
Tel +372 5627 6785, tiidukuldkaedou@gmail.com